

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäinen turvallisuus | Sisäministeriön julkaisuja 2020:9

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKA Toimeenpanoraportti 2019

Sisäministeriön julkaisuja 2020:9

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKA

Toimeenpanoraportti 2019

Sisäministeriö

ISBN PDF: 978-952-324-629-4

Taitto: Valtioneuvoston hallintoyksikkö, Julkaisutuotanto

Helsinki 2020

Kuvailulehti

Julkaisija	Sisäministeriö	Toukokuu 2020	
Tekijät	Sisäministeriö (poliisiosasto)		
Julkaisun nimi	Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia ENSKA Toimeenpanoraportti 2019		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Sisäministeriön julkaisu 2020:9		
Diaari/hankenumero		Teema	Sisäinen turvallisuus
ISBN PDF	978-952-324-629-4	ISSN PDF	2490-077X
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-629-4		
Sivumäärä	58	Kieli	suomi
Asiasanat	ennaltaehkäisy, poliisitoimi, poliisilaitokset, raportointi, rikostorjunta		
Tiivistelmä	<p>Poliisin kansallinen ennalta estävän toiminnan strategia valmisteltiin sisäministeriön johdolla yhteistyössä Poliisihallituksen, poliisilaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa ja vahvistettiin sisäministeriön toimesta joulukuussa 2018 (SM julkaisu 2019:3). Poliisin ennalta estävän toiminnan strategian tavoitteet ja toimeenpano liittyvät pääministeri Marinin hallitusohjelman toimeenpanoon. Tähän raporttiin on koottu tiedot siitä, miten poliisin ennalta estävän toiminnan strategiaa on toimeenpantu vuonna 2019. Raportti perustuu poliisilaitosten, KRP:n ja Poliisiammattikorkeakoulun toimittamiin tietoihin. Ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanoa koskevat kirjaukset on liitetty sisäministeriön ja Poliisihallituksen väliseen tulossopimukseen, joka on poliisihallinnon keskeinen ohjausasiakirja. Strategian mukaista toimintaa on toteutettu. Kehittämistarpeista tärkeimpiä ovat analyysitoiminnan ja tietoon perustuvan toiminnan vahvistaminen sekä tulosten seurannan ja arvioinnin parantaminen. Raportti sisältää kehittämissuhteita.</p>		
Kustantaja	Sisäministeriö		
Julkaisun jakaja/myynti	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: vnjulkaisumyynti.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Inrikesministeriet	Mai 2020	
Författare	Inrikesministeriet (polisavdelningen)		
Publikationens titel	Polisens strategi för förebyggande arbete ENSKA Rapport om genomförande 2019		
Publikationsseriens namn och nummer	Inrikesministeriets publikationer 2020:9		
Diarie-/ projektnummer		Tema	Inre säkerhet
ISBN PDF	978-952-324-629-4	ISSN PDF	2490-077X
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-629-4		
Sidantal	58	Språk	finska
Nyckelord	brottsbekämpning, förebyggande, polisväsendet, polisinrättningarna, rapportering		
Referat	<p>Polisens nationella strategi för förebyggande arbete bereddes under ledning av inrikesministeriet i samarbete med Polisstyrelsen, polisinrättningarna och centrala intressegrupper och fastställdes av inrikesministeriet i december 2018 (Inrikesministeriets publikationer 2019:3). Målen för och genomförandet av polisens strategi för förebyggande arbete hänför sig till verkställigheten av regeringsprogrammet för statsminister Marins regering. I denna rapport sammanställs information om hur strategin har genomförts 2019. Rapporten baserar sig på uppgifter lämnade av polisinrättningarna, Centralkriminalpolisen och Polisyrkeshögskolan. Anteckningarna om genomförandet av strategin har fogats till resultatavtalet mellan inrikesministeriet och Polisstyrelsen, som är ett centralt styrdokument för polisförvaltningen. Verksamhet enligt strategin har genomförts. De viktigaste utvecklingsbehoven är att stärka analysverksamheten och den kunskapsbaserade verksamheten samt att förbättra uppföljningen och utvärderingen av resultaten. Rapporten innehåller utvecklingsförslag.</p>		
Förläggare	Inrikesministeriet		
Distribution/ beställningar	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: vnjulkaisumyynti.fi		

Description sheet

Published by	Ministry of the Interior	May 2020	
Authors	Ministry of the Interior (Police Department)		
Title of publication	Finland's Strategy on Preventive Police Work Report on Implementation 2019		
Series and publication number	Publications of the Ministry of the Interior 2020:9		
Register number		Subject	Internal security
ISBN PDF	978-952-324-629-4	ISSN (PDF)	2490-077X
Website address (URN)	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-629-4		
Pages	58	Language	Finnish
Keywords	crime prevention, prevention, police, police departments, reporting		
<p>Abstract</p> <p>Finland's Strategy on Preventive Police Work was drawn up under the direction of the Ministry of the Interior and in cooperation with the National Police Board, local police departments and key stakeholders, and it was adopted by the Ministry of the Interior in December 2018 (Publications of the Ministry of the Interior 2019:3). The objectives and implementation of the Strategy are related to the implementation of Prime Minister Marin's Government Programme. This report contains information on how the Strategy has been put into action in 2019. The implementation report is based on information provided by the local police departments, the National Bureau of Investigation and the Police University College. The principles concerning the implementation of the Strategy are included in the performance agreement between the Ministry of the Interior and the National Police Board, which is the main oversight document of the police administration. The parties in question have taken action in accordance with the Strategy. The most important development needs include the strengthening of analysis and knowledge-based activities and improvement of the monitoring and evaluation of results. The report proposes a number of development measures.</p>			
Publisher	Ministry of the Interior		
Distributed by/ publication sales	Online version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Publication sales: vnjulkaisumyynti.fi		

Sisältö

1	Johdanto	9
2	Poliisin ennalta estävän toiminnan organisointi	11
3	Ennalta estävän toiminnan strategian tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2019	14
3.1	Poliisihallituksen asettamat tavoitteet vuodelle 2019 ja raportointiohjeet.....	14
3.2	Kärkitemat 2019.....	15
4	Ennalta estävän toiminnan resurssit ja lisärahoitus 2019 (-2023) ja resurssien kohdentaminen poliisilaitoksilla	17
4.1	Lisäresurssien kohdentaminen poliisilaitoksilla	18
5	Strategian toimeenpano ja tulokset poliisilaitoksilla	21
5.1	Helsingin poliisilaitos.....	22
5.2	Hämeen poliisilaitos.....	25
5.3	Itä-Suomen poliisilaitos.....	27
5.4	Itä-Uudenmaan poliisilaitos.....	29
5.5	Kaakkois-Suomen poliisilaitos.....	32
5.6	Lapin poliisilaitos.....	34
5.7	Lounais-Suomen poliisilaitos.....	36
5.8	Länsi-Uudenmaan poliisilaitos.....	38
5.9	Oulun poliisilaitos.....	41
5.10	Pohjanmaan poliisilaitos.....	44
5.11	Sisä-Suomen poliisilaitos.....	45
5.12	Strategian toimeenpano poliisilaitoksilla, tilastoja.....	48
6	Ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpano 2019: Keskusrikospoliisi ja Poliisiammattikorkeakoulu	52
6.1	Keskusrikospoliisi KRP.....	52
6.2	Poliisiammattikorkeakoulu POLAMK.....	53
7	Johtopäätökset, kehittämistarpeet ja -ehdotukset	54
	Liite 1. Sanasto	56
	Liite 2. Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia, tiivistelmä	58

1 Johdanto

Poliisin kansallinen ennalta estävän toiminnan strategia valmisteltiin sisäministeriön johdolla yhteistyössä Poliisihallituksen, poliisilaitosten ja keskeisten sidosryhmien kanssa ja vahvistettiin sisäministeriön toimesta joulukuussa 2018 (SM julkaisu 3/2018).

Tähän raporttiin on koottu tiedot siitä, miten poliisin ennalta estävän toiminnan strategiaa on toimeenpantu vuonna 2019. Raportin tarkoituksena on antaa tietoa siitä, miten Poliisihallitus, poliisilaitokset, Keskusrikospoliisi ja Poliisiammattikorkeakoulu ovat toteuttaneet ennalta estävää toimintaa, strategiassa asetettuja tavoitteita ja Poliisihallituksen laatimaa toimeenpanosuunnitelmaa. Raportissa on myös esitetty hyviä käytäntöjä sekä tuotu esille seikkoja, jotka tulee ottaa huomioon jatkossa ennalta estävää toimintaa kehitettäessä.

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategian tavoitteet ja toimeenpano liittyvät pääministeri Marinin hallitusohjelman toimeenpanoon. Sen toimeenpanoa koskevat kirjaukset on liitetty sisäministeriön ja Poliisihallituksen väliseen tulossopimukseen, joka on poliisihallinnon keskeinen ohjausasiakirja.

Ennalta estävän toiminnan toimeenpano ja raportointi on elävä prosessi. Ennalta estävän toiminnan kehittyessä myös raportointi kehittyy.

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategiassa ennalta estävä työ on määritelty seuraavasti: Poliisin ennalta estävällä työllä tarkoitetaan suunnitelmallisia ja johdettuja toimia, joilla estetään rikoksia, turvallisuutta heikentäviä häiriöitä ja muita ihmisten turvallisuuden ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia ei-toivottuja tapahtumia. Poliisi toimii ratkaisulähtöisesti yhteistyössä eri viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Ennalta estävä toiminta on tietojohdoista ja sen toteutumisesta ja tuloksista raportoidaan säännöllisesti viranomaisille, yhteistyökumppaneille ja asukkaille.

Strategiassa päätetyn mukaisesti poliisilaitokset raportoivat vuosittain Poliisihallitukselle ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanosta sisäministeriön antamien ohjeiden mukaisesti. Raportoinnin sisällön muodostaa Poliisihallituksen laatimassa täytäntöönpanosuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamisen tarkastelu. Raportoinnin tulee

sisältää tiedot ennalta estävään toimintaan käytetystä työajasta, tehtävistä ja muista keskeisistä seikoista. Poliisihallitus analysoi tulokset, raportoi tuloksista ja strategian toimeenpanosta edelleen sisäministeriön poliisiosastolle. Sisäministeriön poliisiosasto laatii vuosittain strategian toimeenpanoa käsittelevän julkisen raportin Poliisihallituksen tuottaman aineiston pohjalta.

2 Poliisin ennalta estävän toiminnan organisointi

Sisäministeriön poliisiosaston tehtävänä on poliisin strateginen ohjaus, jossa yhdistyy laajempi, turvallisuuden yhteiskunnallinen näkökulma ja yhteiskunnan tarpeet poliisitoiminnan asiantuntemukseen ja tehtäviin. Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia laadittiin sisäministeriön johdolla yhteistyössä Poliisihallituksen, poliisilaitosten ja keskeisen sidosryhmien kanssa. Jokaisella poliisilaitoksella järjestettiin valmistelun aikana ennalta estävän toiminnan työpaja. Lisäksi järjestettiin työpajat muun muassa järjestöjen, eri viranomaisten, opetustoimen, seksuaalivähemmistöjen edustajien ja tutkijoiden kanssa.

Poliisihallituksen tehtävänä on sisäministeriön ohjauksessa suunnitella, kehittää, johtaa ja valvoa poliisitoimintaa ja sen tukitoimintoja alaistensa poliisiyksiköiden osalta, vastata kansalaisten palvelujen tasapuolisesta saatavuudesta ja laadusta maan eri osissa sekä vastata alaistensa poliisiyksiköiden tulosohjauksesta ja voimavarojen suuntaamisesta niille. Poliisihallituksen tärkeimmät ennalta estävään toimintaan liittyvät tehtävät ovat tavoitteiden kirjaaminen poliisilaitosten ja ministeriön poliisiosaston kanssa tehtäviin tulosopimuksiin, valtakunnallisen poliisin ennalta estävän toiminnan ohjausryhmän kokousten järjestäminen sekä osallistuminen lukuisiin kokouksiin ja toimiminen postilaatikkona poliisilaitosten ja ministeriön poliisiosaston välillä.

Poliisihallitus on asettanut poliisin valtakunnallisen ennalta estävän toiminnan valtakunnallisen ohjausryhmän (POL-2019 - 19056). Sen tehtävänä on asettamispäätöksen mukaisesti

- varmistaa poliisin ennalta estävän työn strategian ja muiden ohjausasiakirjojen sekä toimenpiteiden toimeenpanoa
- suunnitella, kehittää ja koordinoida poliisin yhdenmukaista ennalta estävää toimintaa, sen johtamista ja rakenteita sekä mittaamista
- edistää, kehittää ja koordinoida ennalta estävän toiminnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.

Ohjausryhmässä on edustajat Poliisihallituksen poliisitoimintayksikön kaikilta vastuualueilta ja Poliisihallituksen viestinnästä. Lisäksi ohjausryhmässä on edustajat kaikista poliisilaitoksista, Keskusrikospoliisista ja Poliisiammattikorkeakoulusta sekä Suojelupoliisista. Jäsenet ovat päällystötason edustajat ja näiden varahenkilöt. Ohjausryhmän puheenjohtaja toimii Poliisihallituksen nimeämä henkilö, joka tällä hetkellä on poliisitarkastaja Pekka Heikkinen.

Ohjausryhmän toiminnan vaikuttavuutta on tarkasteltu Tampereen yliopistolla valmistuneessa pro gradu -tutkielmassa "Poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallinen ohjausryhmä – ennalta estävän työn vaikuttavuutta käytäntöön" (Virpi Nättiäho. Turvallisuushallinnon maisteriohjelma. Johtamiskorkeakoulu. Marraskuu 2016. Ohjaaja: Sirpa Virta). Pro gradu -työn johtopäätöksissä todetaan, että poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallisen ohjausryhmän toiminta tulisi nähdä uusien toiminnallisten innovaatioiden lähteenä ja organisaation rakenteiden kannalta uudistavana toimintona. Tärkeää olisi pyrkiä pois ajatusmallista, jossa ennalta estävä toiminta nähdään eräänlaisena ajankuvaan kuuluvana välttämättömänä pahana, ylimääräisenä ajankäyttöpaineita ohjaus- ja johtoryhmineen synnyttävänä kokousautomaattina..

Poliisilaitokset toteuttavat ennalta estävän strategian toimeenpanosuunnitelmaa, jonka Poliisihallitus on laatinut ja jonka toimeenpanoa se ohjaa tulosohtausprosessissa sovitun mukaisesti. Strategiassa määritellyt kansalliset tavoitteet ovat kaikille poliisilaitoksille yhteisiä, mutta niitä toteutetaan ja painotetaan alueelliset tarpeet ja erityispiirteet huomioon ottaen. Toimeenpanossa on otettava huomioon yksilöllisesti kunkin poliisilaitoksen tilanne, alueelliset ja paikalliset tarpeet sekä mahdollisuudet.

Selkeästä tehtävän- ja vastuunjaosta ja toiminnan sisällön määrittelystä huolimatta poliisin ennalta estävään toimintaan liittyy useita haasteita. Ensimmäinen liittyy toiminnan organisointiin ja johtamiseen ja toinen siihen, mitä toimintoja katsotaan kuuluvaksi ennalta estävään toimintaan. Poliisihallituksen tavoitteena on jo vuosien ajan ollut, että poliisin ennalta estävä toiminta olisi johdettua työtä selkeissä rakenteissa. Poliisilaitokset ovatkin viime vuosien aikana organisoineet ennalta estävää toimintaa uudelleen. Edelläkävijänä on toiminut Helsingin poliisilaitos, jossa ennalta estävää toimintaa on tehty päätoimisesti ja johdetusti vuodesta 2012 lähtien. Poliisilaitosten ja myös yksittäisten poliisien välillä on kuitenkin edelleen suuria eroja siinä, millaista työtä ennalta estävällä toiminnalla tarkoitetaan. Vaikka ennalta estävä toiminta on poliisin lakisääteinen tehtävä, nähdään se edelleen joissain tapauksissa tehtävänä, jota tehdään "oman toimen ohella" silloin, jos aikaa jää. On kuitenkin korostettava, että raportointitietojen mukaan käynnissä on hidas

muutos parempaan suuntaan, jota tukee se, että ennalta estävän työn merkitys on lisääntynyt toimintaympäristön muutosten seurauksena.

3 Ennalta estävän toiminnan strategian tavoitteet ja toimenpiteet vuonna 2019

3.1 Poliisihallituksen asettamat tavoitteet vuodelle 2019 ja raportointiohjeet

Sisäministeriö antoi Poliisihallitukselle ohjeet toimeenpanosuunnitelman laatimiseksi 1.2.2019 (SM19595 00.01.05.00 SMDno-2017-1813). Ennen toimeenpanosuunnitelman laatimista koskevien ohjeiden antamista strategia esiteltiin ja sen toimeenpanoa koskevat asiat käsiteltiin poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallisen ohjausryhmän kokouksessa.

Ohjeiden mukaisesti Poliisihallituksen tuli laatia strategian toimeenpanosuunnitelma ottaen huomioon seuraavat seikat:

1. Suunnitelman tuli kattaa koko strategiakausi 2019-2023 niin, että ensimmäinen vuosi on sitova ja seuraavat vuodet alustavia suunnitelmia, jotka täydentyvät vuosittain. Vuoden 2019 osalta tulee ottaa huomioon vuoden 2019 kärkiteemat, jotka vahvistettiin sisäministeriön johtoryhmässä 12.12.2018
2. Suunnitelmassa tulee esittää, miten strategiassa päätettyjä strategisia linjauksia toimeenpannaan vuosina 2019-2023 erityisesti kärkiteemojen osalta. Myös ne strategiset linjaukset, joiden kohdalla ei ole suunniteltuja toimenpiteitä vuodelle 2019, tulee näkyä toimeenpanosuunnitelmassa. Tarvittaessa voidaan näiden kohdalla mainita suunnitelmat liittyen tulevien vuosien toimenpiteisiin.
3. Jokaisen vuonna 2019 toimeenpantavan toimenpiteen kohdalla tulee kuvata, miten toimeenpanon etenemistä ja saavutettuja tuloksia mitataan ja arvioidaan. Mittarit voivat olla numeraalisia tai sanallisia, niiden

on oltava selkeitä ja lähde tai tiedonhankintaan liittyvät menettelyt on mainittava tai kuvattava.

4. Lisäksi toimeenpanosuunnitelmassa tulee esittää tunnusluvut, joiden kehittymistä seurataan koko strategiakauden ajan.
5. Toimeenpanosuunnitelmaan tulee liittää suunnitelma siitä, miten poliisin seurantajärjestelmiä (esim. työajanseuranta, PATJA, ELS) kehitetään, jotta ne palvelevat ennalta estävän toiminnan seuranta.
6. Toimeenpanosuunnitelmassa tulee kuvata, miten strategiassa päätettyjen valtakunnallisten työmuotojen käyttöönottoa edistetään vuosittain.

Poliisihallituksen laati toimeenpanosuunnitelma (ID-1987804 07.06.2019 POL-2019-19056) ja ohjeisti poliisilaitokset sen toimeenpanemiseksi.

Sisäministeriö antoi tulosten raportointia koskevat ohjeet Poliisihallitukselle 7.11.2019. Ohjeessa todettiin, että Poliisihallitusta pyydetään toimittamaan valtakunnallisen raportin laatimista varten toteutum tiedot niistä tavoitteista ja toimenpiteistä, jotka oli määritelty Poliisihallituksen laatimassa toimeenpanosuunnitelmassa.

Toimeenpanosuunnitelmaa on hyvä selkeyttää jatkossa. Selkeä toimeenpanosuunnitelma helpottaa raportointiin liittyvää työtä ja parantaa raportoinnin laatua. Toimeenpanoa ja raportointi tukee myös tiivis yhteistyö sisäministeriön poliisiosaston ja Poliisihallituksen välillä.

3.2 Kärkitekemat 2019

Sisäministeriön johtoryhmä teki 12.12.2018 päätöksen poliisin ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanon kärkitekemoista vuodelle 2019. Toimeenpanosuunnitelman laadintaohjeiden mukaisesti nämä tuli ottaa huomioon toimeenpanossa. Kärkitekemojen tarkoituksena on tukea Poliisihallitusten strategian toimeenpanoa koskevien tavoitteiden priorisoinnissa. Ennalta estävän toiminnan strategia kattaa vuodet 2019-2023, ja kärkitekemojen avulla strategian toimeenpanoa voidaan jaksottaa ja priorisoida.

Vuoden 2019 kärkitekemat olivat seuraavat:

Ankkuritoiminta

Ankkuritoiminta on moniammatillista yhteistyötä, jota tehdään kaikkien poliisilaitosten alueella. Ankkuriryhmissä on poliisi, sosiaalityöntekijä, terveydenhuollon ammattilainen ja joskus myös nuorisotyöntekijä. Nämä työskentelevät yhdessä rikoksilla oireilevien lasten

ja nuorten kanssa tavoitteena löytää kokonaisvaltainen ratkaisu lapsen ja nuoren elämäntilanteen korjaamiseksi. Ankkuritoiminnassa ehkäistään myös väkivaltaista radikalisoitumista ja jengiytymistä.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harvaan asutuilla alueilla

Poliisin toiminta lähiöissä perustuu lähipoliisitoiminnan periaatteisiin ja kärkiteeman tavoitteena on ennalta ehkäistä ongelmia paikallisesti yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa ja torjua mm. jengiytymistä. Harvaan asutuilla alueilla tavoitteena on poliisin palvelujen parantaminen ja saatavuuden lisääminen.

Yhteistyö oppilaitosten kanssa

Poliisi toimii yhteistyössä oppilaitosten kanssa eri tavoin. Aiemmin ns. koulupoliisitoiminta on laajalle levinnyttä. Siinä poliisi kävi säännöllisesti kouluilla valistamassa ja opastamassa lapsia ja nuoria. Viime vuosina perinteinen koulupoliisitoiminta on vähentynyt ja yhteistyötä tehdään enemmän erilaisiin väkivalta- ja ongelmatilanteisiin liittyen. Tavoitteena on kehittää edelleen poliisin ja oppilaitosten yhteistyötä niin, että se vastaisi oppilaitosten tarvetta ja olisi toteutettavissa poliisin resurssit huomioon ottaen.

Naisiin kohdistuvan väkivallan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan torjuminen

Kärkiteema liittyy Istanbulin sopimuksen toimeenpanoon ja moniammatillisen Marak -toiminnan toteuttamiseen.

Toiminta vähemmistöjen kanssa

Kärkiteeman tavoitteena on vahvistaa ja ylläpitää vähemmistöjen luottamusta poliisiin, heidän turvallisuutta sekä ennalta estää turvallisuuden kannalta huonoa kehitystä kuten jengiytymistä. Lisäksi torjutaan väestöryhmien välisiä jännitteitä ja polarisaatiota.

Sisäministeriö pyysi raportointia koskevassa kirjeessä Poliisihallitukselta näkemyksiä siitä, mitkä tulisi olla vuoden 2020 kärkiteemat. Poliisihallitus esittää vastauksessaan, että vuoden 2020 kärkiteemojen tulisi olla samoja kuin vuonna 2019. Lisäksi tulisi painottaa strategiassa määriteltyjen valtakunnallisten työmuotojen (lähipoliisitoiminta, Ankkuritoiminta, Marak, POR -paikallinen ongelmanratkaisu ja HAH-huolta aiheuttavat henkilöt) jalkauttamista ja levittämistä poliisilaitoksille. Sisäministeriön kansliapäällikön johtoryhmä käsitteli toimeenpanoraportin kokouksessaan 8.4.2020.

4 Ennalta estävän toiminnan resurssit ja lisärahoitus 2019 (-2023) ja resurssien kohdentaminen poliisilaitoksilla

Ennalta estävä toiminta on poliisin lakisääteinen tehtävä, ja pääosa poliisin ennalta estävän toiminnan resursseista sisältyy poliisin perusrahoitukseen.

Ennalta estävä toiminta on tärkeää toimintaa, ja tästä syystä poliisille on osoitettu myös erillisrahoitusta ennalta estävää työtä varten tietyille, kansalaisten turvallisuuden ja strategian tavoitteiden kannalta keskeisille alueille, jotka on esitetty alla.

Vuoden 2019 talousarviossa ja lisätalousarviossa poliisille osoitettiin lisärahoitusta

- lähiöpoliiseihin ja laajemmin ennalta estävään toimintaan 2,5 milj. euroa
- poliisin toimintaan palvelutason kannalta haasteellisilla ja harvaanastuilla alueilla 3,3 milj. euroa
- nettipoliisitoiminnan vahvistamiseen 1,6 milj. euroa

Kehyspäätöksessä 2020-2023 on päätetty, että vuodelle 2019 osoitettu lisärahoitus jatkuu aina vuoden 2023 loppuun asti. Useampivuotinen lisärahoitus varmistaa pitkäjänteisemmän ennalta estävän toiminnan kehittämisen alueilla, joille rahoitus kohdistettiin ja jotka ovat keskeisiä toiminnan alueilta poliisin ennalta estävän toiminnan strategiassa.

Poliisihallitus korosti ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpanosuunnitelmassa, että poliisi toimeenpanee poliisin ennalta estävää toimintaa resurssien ja rahoituksen puitteissa.

4.1 Lisäresurssien kohdentaminen poliisilaitoksilla

Seuraavaan on koottu poliisilaitosten toimittamia tietoja siitä, miten ne ovat kohdentaneet Poliisihallituksen niille ennalta estävään toimintaan kohdistaman lisärahoituksen.

Helsingin poliisilaitos on saanut lisärahoitusta lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten torjuntaan ja ennalta estävään toimintaan 181 980 euroa. Helsingin poliisilaitoksessa on kohdennettu kahden (2) henkilötyövuoden lisärahoitus ennalta estävään ja paljastavaan seksuaalirikostutkintaan. Ryhmän kokoa on lisäresurssien kohdentamisen mukaisesti vahvistettu kahdella tutkijalla vuonna 2019. Käytännössä vahvistaminen on tapahtunut siirtämällä vakituisia poliisihenkilöitä toisista tehtävistä kyseisiin tehtäviin. Rikostutkintayksikön seksuaalirikostutkinnan ryhmään on siirtynyt vanhempi konstaapeli poliisilaitoksen hälytys- ja valvontayksiköstä sekä toinen tutkija lähisuhteiden rikostutkinnasta. Tässä tutkinnassa pääpaino on internetin kautta tapahtuneiden lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten torjunta ja tekijäkeskeinen tutkinta. Ennalta estävään ja paljastavaan seksuaalirikostutkintaan kohdennetut lisäresurssit ovat omalta osaltaan mahdollistaneet sen, että Helsingin poliisilaitoksella seksuaalirikoksia on selvitetty tehokkaalla ja tekijäkeskeisellä tutkinnalla. Rikosvastuuta toteutetaan selvittämällä keskitetysti kaikki samaan epäiltyyn liittyvät seksuaalirikokset ja mahdolliset asianomistajat. Seksuaalirikoksiin ja erityisesti lapsiin kohdistuviin seksuaalirikoksiin liittyy piilorikollisuutta, eivätkä rikokset aina tule poliisin tietoon, mikä edellyttää poliisilta oma-aloitteista ja ennalta estävää otetta rikostutkintatyössä. Tutkinnassa paljastuu usein meneillään olevia epäiltyjen kontakteja lapsiin, minkä vuoksi ennalta estävyyden toteuttaminen edellyttää poliisilta nopeaa puuttumista. Kontaktit solmitaan ja niitä ylläpidetään somekanavissa ja tutkintatyö edellyttää laajaa osaamista internet-ympäristöstä. Lapsiin kohdistuvat rikokset, mukaan luettuna seksuaalirikokset, on priorisoitu kaikessa arjen työssä ja otettu huomioon myös tässä lisäresurssien kohdentamisessa.

Hämeen poliisilaitoksella lisäresursseilla on palkattu sisäisesti kaksi henkilöä rikospoliisisektorin pitkäkestoisen tutkinnan ryhmiin Päijät-Hämeessä ja Kanta-Hämeessä. Henkilöt aloittivat seksuaalirikostutkinnan tiimeissä 1.7.2019 ja toinen elokuussa 2019. Lisäksi poliisilaitos on vakinaistanut kaksi muualla rikospoliisissa työskentelevää vanhemman rikoskonstaapelin määräaikaisessa virkasuhteessa palvelevaa poliisimiestä 1.7.2019 lähtien toistaiseksi. Resurssien avulla seksuaalirikosten paljastavaa toimintaa pystyttiin lisäämään ja juttumäärät ovat kasvaneet. Hämeen poliisilaitos on rekrytoinut määräaikaisin virkasuhteisiin uusia poliisimiehiä rahoituksella, joka oli osoitettu harvaan asuttujen alueiden palveluihin, ennalta estävään toimintaan ja nettipoliisitoimintaa. Nettipoliisitoimintaa on ylläpidetty osa-aikaisesti. Poliisilaitoksen näkemys on, että erillisrahoitus on lisännyt poliisihenkilöstön määrää.

Itä-Suomen poliisilaitos on palkannut lisärahoituksella useita päätoimisia poliiseja ennalta estävään toimintaan. Raportointiaineiston kokoamisen aikaan avoimena oli kolme nettipoliisin tehtävää, joita rahoitetaan lisärahoituksella.

Itä-Uudenmaan poliisilaitos on kohdentanut lisärahoituksen kokonaisuudessaan ennalta estävään toimintaan, ja EET-ryhmässä toimii vuoden 2019 lopussa yhdeksän työntekijää.

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksella perustettiin lisärahoituksella ennalta estävän toiminnan ryhmä. Vielä vuonna 2018 ennalta estävää toimintaa teki vain yksi päätoiminen vanhempi konstaapeli. Lisärahoituksella ryhmä koko kasvoi, ja siinä on vuoden 2019 lopussa yksi ylikonstaapeli ja kuusi vanhempaa konstaapelia. Resurssien vahvistuminen näkyi merkittävänä parannuksena kaikilla osa-alueella, erityisesti laitoksen painopistealueilla, joita ovat Ankkuritoiminta, huolta aiheuttavat henkilöt HAH ja paikallinen ongelmanratkaisu POR.

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen tiedoista ei käy ilmi, miten se on kohdistanut ennalta estävään toimintaan osoitetun lisärahoituksen. Tietojen perusteella kuitenkin näyttää siltä, että päätoimisia poliiseja on nimetty ennalta estävään toimintaan.

Lounais-Suomen poliisilaitoksella rekrytoitiin lisärahoituksella kaksi poliisia Ankkuritoimintaan Turun ja Porin poliisiasemille. Turun poliisilaitokselle palkattiin lisäksi kaksi henkilöä lähiössä tehtävään työhön.

Oulun poliisilaitoksella erillisrahoitus on käytetty lähipoliisitoimintaan, jossa erityisesti keskityttiin Oulun Tuiran lähiössä tapahtuvaan turvallisuuden tunteen lisäämiseen. Tuiran kaupunginosaan nimettiin kaksi erillistä nimikkopoliisia. Oulun poliisilaitos kohdensi lisäksi resurssia HARVA-alueiden kiireellisten tehtävien hoitamiseen aikaisempaa nopeammin. Poliisilaitoksen rahoituskehikseen erillisrahoitus ei tuonut lisäystä.

Lapin poliisilaitos toteaa raportissaan, että lisärahoituksen kohdistamista on vaikea hahmottaa, koska virkoja ei ole laitettu hakuun sitä mukaan, kun rahoituspäätöksiä on tehty. Yksi lisävirka on sijoitettu ennalta estävään toimintaan vakituisesti ja eläkkeeltä rekrytoitu henkilö teki määräaikaisessa virkasuhteessa 80% prosenttista työaika vuonna 2019. Mari-Lapin projektiin siirrettiin kaksi henkilöä suorittamaan huumausainevalvontaa (KEVA) ja ennalta estävää toimintaa (EET). Valvontatoimi siirtyi vuoden 2020 alusta takaisin JR-Huumeen/Kevan alle projektin päättymisen johdosta.

Sisä-Suomen poliisilaitoksella ennalta estävän toiminnan lisärahoituksen mahdollistamat resurssit on sijoitettu Tiedustelun ja ennalta estävän toiminnan yksikköön ennalta estävän toiminnan toimenkuviiin. Poliisihallitus osoitti Sisä-Suomen poliisilaitokselle 3 htv:tä. Lisäksi perustoiminnan resursseja on vahvistettu tavoitteena, että OTO-toiminnalle (oman toimen ohella) olisi konkreettisia mahdollisuuksia. Poliisilaitos toteaa, että näin

toimimalla pienet resurssit saadaan tuottamaan paras mahdollinen tulos poliisitoimintaan kokonaisuudessaan ja tyhjäkäynnin riskit ovat mahdollisimman pienet.

5 Strategian toimeenpano ja tulokset poliisilaitoksilla

Ennalta estävä toiminta poliisilaitoksilla on kehittynyt, siihen on kohdistettu resursseja ja työllä on saavutettu tuloksia. Toimitettujen tietojen perusteella näyttäisi siltä, että ennalta estävää työtä tekevät poliisit ovat varsin sitoutuneita työhönsä ja heillä on selkeä näkemys siitä, miten työtä tehdään. Heillä on myös paljon ammattitaitoa ja osaamista ennalta estävässä työssä. Tämä kaikki on tärkeää sen varmistamiseksi, että ennalta estävä työ ei ole poliisilaitoksen kokonaisuuden kannalta marginaalista työtä ja että työllä on johdon tuki.

Poliisilaitosten edustajilla on ollut mahdollisuus tarkistaa oman poliisilaitoksensa tiedot ja toimittaa mahdolliset täydennykset ja korjaukset ministeriöön. Muutama poliisilaitos käytti tätä mahdollisuutta hyväksi ja täydensi tietoja.

Poliisilaitosten välillä on suuria eroja siinä, miten ne toteuttavat tätä poliisin lakisääteistä toimintaa. Tämän johdosta asukkaat eri puolilla maata eivät saa yhdenvertaisesti palveluja, jotka ennalta estävät häiriöitä ja rikoksia ja lisäävät turvallisuutta. Poliisilaitoksen resurssitilanne vaikuttaa eroihin, mutta tämä ei näyttäisi kuitenkaan olevan suurin tai ainoa syy merkittäviin alueellisiin eroihin. Poliisilaitosten väliset erot näkyvät myös siinä, minkä toiminnon yhteyteen ennalta estävä toiminta on sijoitettu (esim. hälytys- ja valvonta vai rikostiedustelu), miten moniammatillista työtä (esim. Ankkuri¹, Marak) toteutetaan ja mihin Ankkuritoiminta on sijoitettu. Poliisilaitosten välisten erojen taustalla on myös se, että ne toimivat varsin itsenäisesti, omien ”perinteidensä” mukaisesti.

Ennalta estävän toiminnan tuloksia seurataan poliisilaitoksilla eri tavoin. Haasteeksi koetaan ennalta estävän toiminnan mittaaminen ja arviointi, tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat sekä lainsäädännön asettamat rajoitukset. Raportointitietojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että eräät poliisilaitokset ovat järjestäneet tulosten seurannan ja myös kehittävät seurantaa aktiivisesti.

1 Ankkuritoiminnan käsikirjassa 2019 on kuvattu Ankkuritoiminnan keskeiset periaatteet ja hyvät käytännöt.

Seuraavassa on esitetty tiiviit **poliisilaitoskohtaiset yhteenvedot**. Tiedot on ryhmitelty seuraavasti:

- toiminnan organisointiin liittyvien tavoitteiden toteutuminen
- vuoden 2019 kärkiteemoihin liittyvä toiminta
- poliisiin ennalta estävän toiminnan strategian strategiset linjaukset 3-5
- valtakunnallisten työmuotojen käyttöönotto (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH)

5.1 Helsingin poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Helsingin poliisilaitoksella ennalta estävää toimintaa on tehty päätoimisesti ja johdetusti vuodesta 2012 lähtien. Toiminta on organisoitu. Hälytys- ja valvontayksikköön on perustettu ennalta estävä toiminto, joka on muusta toiminnasta erillinen rakenne. Ennalta estävä toiminta on suunnitelmallista ja sen kohteet valitaan ympäristöanalyysin perusteella. Kohteena ovat pääasiassa syrjäytymisvaarassa olevat ja rikoksilla oireilevat nuoret, perheet ja yhteisöt. Kohdevalinnassa keskeistä on, että näiden henkilöiden ja ryhmien ongelmien ratkaiseminen edellyttää perinteistä poliisitoimintaa laaja-alaisempaa lähestymistapaa ja/tai moniammatillista työtä.

Ankkuritoiminta

Helsingin poliisilaitoksella on tehty johdettua ja suunnitelmallista Ankkuritoimintaa vuodesta 2012 lähtien, jolloin ennalta estävä toiminta nyky muodossa aloitettiin. Toiminta perustuu poliisilaitoksen ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimen tekemään yhteistyösopimukseen, jota on uudistettu vuoden 2017 alussa. Sopimuksen mukaan Helsingin poliisilaitos kohdentaa moniammatilliseen Ankkuriryhmään neljä poliisimiestä, joista yksi on nimetty esimieheksi. Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto osoittaa ryhmään sosiaalityön, sosiaalihojauksen ja sairaanhoidon resursseja. Lisäksi Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysvirasto määrää ryhmään johtavan sosiaalityöntekijän. Ryhmään voidaan Helsingin poliisilaitoksen ja Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston yhteisellä päätöksellä ottaa mukaan myös muiden viranomaisten edustajia, joiden kanssa laaditaan erikseen tarvittavat sopimukset. Opetustoimi on ollut yhteistyökumppanina Ankkuritoiminnan alusta alkaen. Ankkuritoiminnan tilastointia on kehitetty ja viime vuoden aikana on keskitytty myös laadulliseen mittaamiseen ja arviointiin. Kahden viime vuoden ajalta on koottu vuosittainen Ankkuriryhmän toimintakertomus. Vuoden 2019 projektina on ollut ennalta

estävän työn raportoinnin kehittäminen ja vaikuttavuuden mittaaminen, jossa yhtenä osa-alueena on Ankkuritoiminnan osuus. Uudet mittarimallit ovat valmistuneet syksyn 2019 aikana ja tavoitteena ne otetaan käyttöön vuoden 2020 alussa.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Helsingin poliisilaitos kohdistaa ennalta estävää toimintaa toimintaympäristön analyysin perusteella. Alueet, joissa on ongelmia tai merkkejä nousevista ongelmista, tulevat toiminnan kohteeksi. Ennalta estävää työtä tehdään pääasiassa syrjäytymisvaarassa olevien ja rikoksilla oirehtivien nuorten, perheiden sekä yhteisöjen parissa. Poliisilaitoksen alueella ei ole harvaan asuttuja alueita.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Ennalta estävän toiminnon yksi toiminta on kanssakäyminen vähemmistöryhmien kanssa. Toiminta koostuu yhteydenpidosta uskonnollisiin yhteisöihin, kappakeskusten yhteydessä toimiviin etnisiin ryhmiin ja järjestäytyneisiin etnisiin yhdistyksiin. Toiminta on vuosien aikana vakiintunut. Yhteydenpito ja luottamukseen perustuvat suhteet lisäävät tietoa vähemmistöjen kokemista turvallisuusongelmista, joiden ratkaisemiseen poliisi toimivaltansa ja osaamisensa kautta osallistuu. Poliisilla on myös varsin kattavasti kartoitettuna Helsingin alueella toimivat vähemmistöryhmiä edustavat yhteisöt. Kaikkiaan yhteistyökumppaneita on satoja. Vuoden 2019 aikana Helsingissä aloitti toimintansa islaminuskoisten yhteisöiden johtajien yhteistyöfoorumi, joka yhteistyössä poliisin kanssa pyrkii osaltaan tuomaan esiin ja ratkomaan turvallisuusongelmia, jotka vaikuttavat islamilaisiin yhteisöihin. Viimeisen vuoden aikana etenkin kunniaväkivaltaan liittyvän rikollisuuden ja väkivaltaa tukevien rakenteiden osalta on onnistuttu tuomaan esiin asioita, jotka aiemmin ovat olleet viranomaisen näkökentän ulkopuolella. Ennalta estävässä toiminnossa työskentelee kaksi poliisia, jotka yhdessä muun ennalta estävän erityistoiminnan ja rikostutkinnan uhkaryhmän kanssa keskittyvät huolta aiheuttavien henkilöiden ja Helsingin poliisilaitoksen vastuulle osoitettujen terrorismin torjunnan kohdehenkilöiden kanssa työskentelyyn. Oppilaitosten kanssa tehtävä työ on päivittäistä. Ennalta estävä toiminto kokeilee mallia, jossa haavoittuvimmassa asemassa olevien koulujen kanssa tehdään projektinomaista työtä oppimisympäristön turvallisuuden parantamiseksi.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Lähisuhdeväkivaltatutkinnassa ennalta estävyys huomioidaan suojelutarpeen arvioinnissa, palvelu- ja sovitteluohjauksessa sekä Ankkuritoiminnassa. Lisäksi tehokas- ja tarkoituksenmukainen pakkokeinojen käyttö osaltaan rauhoittaa akuutin tilanteen sekä turvaa laadukkaan esitutkinnan. Tiivis sidosryhmäyhteistyö edesauttaa lähisuhdeväkivallan

ennalta estämisessä ja varhaisessa puuttumisessa. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvien tapausten lukumäärä on vuosittain pysynyt jokseenkin samana toimenpiteistä huolimatta.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Yhdenvertaisuuden toteuttaminen ja polarisaation torjunta on jo usean vuoden ajan ollut Helsingissä ennalta estävän erityistoiminnan keskiössä. Viestinnän keinoin on tuotu esiin, että poliisi on Helsingissä tasapuolinen ja poliisin palvelut ovat kaikkia varten. Vähemmistöjen kanssa tehtävässä työssä on madallettu kynnyksiä ottaa poliisi mukaan yhteisöjen ja näiden yksittäisten jäsenten turvallisuusongelmien ratkaisemiseen. Tarvittaessa on avustettu henkilöitä, joiden vähäinen luottamus viranomaiseen tai jokin muu syy on esteenä sille, että henkilö olisi tukeutunut viranomaisten palveluihin ongelmien ratkaisussa. Helsingin poliisilaitoksessa työskennellään aktiivisesti mielenosoitusten yhteydessä tavoitteena saada poliisiin toimille ymmärrystä eri osapuolien taholta. Lisäksi korostetaan, ettei poliisi ole heille vastapuoli, vaan neutraali viranomaistoimija, johon kaikki osapuolet voivat tarvittaessa tukeutua. Huomattavaa onkin, että vaikka Helsingissä järjestetään lähes päivittäin mielenosoituksia, joiden aiheet ovat etenkin osallistujille herkkiä ja tunteita herättäviä, tapahtuu mielenosoitusten yhteydessä vain vähän toimintaa, joka on rikoslaissa säädetty rangaistavaksi.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Yhteistyöhön liittyviä rakenteita ja prosesseja on kuvattu edellisissä kohdissa.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportoitavaa.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Helsingin poliisilaitoksen mukaan lähipoliisitoiminta, Ankkuri, POR -malli ja HAH -toiminta ovat olleet ennalta estävän toiminnon rakenteissa pysyviä työmuotoja jo usean vuoden ajan. Väkivaltaisen käyttäytymisen osalta huolta -aiheuttavat henkilöt (HAH) käsitellään Helsingin poliisilaitoksella rikostutkintayksikön uhkatutkintaryhmän sekä ennalta estävän toiminnon tiiviissä yhteistyössä. Ennalta estävän toiminnon vastuulla ovat henkilöt, jotka

vaativat ennalta estävän työn muodossa tapahtuvaa ohjaamista, moniammatillista yhteistyötä taikka toimintaa kolmannen sektorin kanssa.

5.2 Hämeen poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Hämeen poliisilaitoksella toimii ennalta estävän toiminnon tiimi, joka on sijoitettu Lahden pääpoliisiasemalle ja sen toimialueena on pääsääntöisesti Päijät-Häme, tarvittaessa myös Kanta-Häme. Hämeen poliisilaitoksella ennalta estävässä toiminnassa on myös päätoimisia työntekijöitä. Ankkuritoiminnassa ja Uhat -toiminnassa työntekijät ovat päätoimisia. Ennalta estävän toiminnan suoritteita seurataan ennalta estävän toiminnon seurantajärjestelmän ja työaikaseurannan avulla. Ennalta estävän työn raportointi on vielä kehittämissä vaiheissa ja tavoitteena on, että järjestelmä valmistuisi vuoden 2020 aikana.

Ankkuritoiminta

Hämeen poliisilaitos on varmistanut ja laatinut ennalta estävän toiminnan johdetut rakenteet ja Ankkurin toimintaedellytykset Hämeen poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan toimintasuunnitelmassa. Ankkurissa työskentelee päätoimisia työntekijöitä. Hämeen poliisilaitoksella yhteistyö on aktiivista opetustoimen kanssa, ja yhteistyö on parantunut ja lisääntynyt vuoden 2019 aikana. Opetustoimi on mukana sidosryhmänä, joka on tarvittaessa mukana yksittäisissä tapauksissa tai ilmiöissä. Opettajat ohjaavat ongelmatapauksia Ankkuriin. On kuitenkin huomattava, että Ankkuritoiminnan kyky vastata koko koulumaa-ilman haasteisiin on hyvin rajallinen vähäisten resurssien vuoksi. Tiedonkulun parantamiseksi poliisilaitos on kouluttanut opetustoimea. Osapuolilla on hyvä keskusteluyhteys ja toimijat tietävät tehtävänsä. Poliisitoimi tulee jatkossa vieä ohjeistamaan ja luomaan toimintamallit, jotka ohjaavat sitä, mitä tehtäviä eri toimijat hoitavat ja milloin poliisiin/Ankkuriin otetaan yhteyttä. Poliisilaitoksen arvio on, että Ankkuritoimintaan liittyvät prosessit ja käytännöt ovat kunnossa. Toiminta on niin vakiintunutta, ja tieto kohtaa tarvitsijansa. Ankkuritoiminnan tilastointi on järjestetty.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Ennalta estävän toiminnan kohteet valitaan tietojohtoisesti käyttämällä tiedustelu- ja muuta analyysitietoa hyödyksi.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti toiminnassa oppilaitosten ja vähemmistöjen kanssa

Hämeen poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan tärkeimpinä kohderyhminä ovat lapset, nuoret, vanhukset ja vähemmistöryhmät. Näihin kohderyhmiin vaikuttamista on vahvistettu muun ennalta estävän toiminnan ohella poliisilaitoksen omilla erityisestävillä toimintoilla, kuten Ankkuri- ja uhkatoimintojen moniammatillisella yhteistyöllä. Poliisilaitos on kartoittanut alueella toimivat vähemmistöryhmiä edustavat yhteisöt.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Lahdessa toimii pari- ja lähisuhdeväkivallan Päijät-Hämeen alueen seutukoordinaatiotyöryhmä, jossa edustajana kolmansien tahojen edustajia ja viranomaisia. Ryhmässä valmistellaan seminaaripäiviä kolmannen sektorin tahoille. Seminaarien aiheena on pari- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyviä asioita. Koulutuksessa huomioidaan myös ennalta ehkäisy ja tunnistaminen. Poliisilaitoksen sisällä on myös annettu koulutusta aiheesta. Rikosuhripäivystys (Riku) on tiiviisti mukana toiminnassa.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Poliisilaitoksen ennalta estävää työtä tekevät pyrkivät verkostoitumaan monipuolisesti ja mahdollisimman kattavasti alueelliset toimijat ja vähemmistöryhmät huomioiden.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Poliisilaitoksen toimintasuunnitelmassa on kuvattu ennalta estävän toiminnan prosessi. Se toteutuu paremmin Päijät-Hämeessä kuin Kanta-Hämeessä, sillä Kanta-Hämeessä ei resurssien puutteen vuoksi ole ennalta estävän toiminnon tiimiä. Siksi myös yhteistyörakenteet ovat Päijät-Hämeessä kattavammat kuin Kanta-Hämeessä ennalta estävän toiminnan osalta. Ankkuritoiminnan ja muiden erityistoimintojen yhteistyörakenteet ovat kunnossa koko poliisilaitoksen alueella. Poliisilaitoksen toimintasuunnitelmassa on jaettu koko poliisilaitosalue ja kunnat eri kenttäryhmille, jotka suorittavat ensisijaista partiointia alueillaan tilannekuvan ylläpitämiseksi. Ennalta estävä työ kuuluu poliisilaitoksessa kaikille, erityisesti kenttäryhmille ja liikennepoliisisektorin liikenneryhmille sekä kenttävalvontaryhmälle. Myös liikenneryhmät kiertävät alueen kuntia säännöllisesti. Ennalta estävän toiminnan tiimi on kiertänyt kaikki Päijät-Hämeen kenttäjohtoalueen kunnat vuoden 2019 aikana useampaan kertaan.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Poliisilaitoksessa ei ole erityisesti panostettu teknologian ja innovaatioiden kehittämiseen ennalta estävässä työssä. Kuitenkin RPAS-toiminta on kehittynyttä, ja sitä voidaan käyttää myös ennalta estävässä työssä.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Hämeen poliisilaitoksella laitoksen rakenteet tukevat ennalta estävän toiminnan työmuotojen toteuttamista, mutta vaatimukset suhteutettuna käytettävissä oleviin resursseihin ovat epäsuhtaiset.

5.3 Itä-Suomen poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Päätoimisia ennalta estävän toiminnan poliisimiehiä on kolmella kenttäjohtoalueella ja kuudella poliisilaitoksella. Ennalta estävän toiminnan operatiivinen vaihe nykymuodossa käynnistyi 1.9.2019. Itä-Suomen poliisilaitos on käynnistänyt strategian mukaisesti toiminnan organisoinnin ja osoittanut toimintaan päätoimisia tekijöitä.

Ankkuritoiminta

Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella vuoden 2020 alun tilanteen mukaan tekee Ankkuritoimintaa yhteensä 27 poliisimiestä ja 16 muuta viranomaista. Yksi ankkuripoliisi tekee puolet työajastaan lapsiin kohdistuvien seksuaalirikosten tutkintaa, muut toimijat ovat päätoimisia. Muista viranomaisista noin puolet on päätoimisia ja noin puolet tekee noin puolet työajastaan Ankkuritoiminnassa. Kuopion pääpoliisiasemalla Ankkuritoimintoon kuuluu 1.1.2020 alkaen ryhmänjohtaja, varajohtaja, kaksi Ankkuripoliisia, kaksi HAH-toiminnossa työskentelevää poliisimiestä ja yksi nettipoliisi (virtuaalinen lähipoliisi). Moniviranomaisista ryhmään kuuluu kaksi sosiaalityöntekijää (toinen on Itä-Suomen poliisilaitoksen oma sosiaalityöntekijä ja toinen Kuopion kaupungin), yksi psykiatrinen sairaanhoitaja (50% työajalla) ja yksi nuorisotyöntekijä. Vuosien 2020 – 2021 aikana on lisäksi tarkoitus lisätä ryhmään myös paikallisesta ongelmaratkaisusta vastaava poliisimies. Opetustoimi on mukana Kuopion pääpoliisiaseman Ankkuritoimintaa koordinoivassa ohjausryhmässä. Muilla alueen poliisiasemilla opetustoimi ei vielä tässä vaiheessa ole aktiivisesti mukana.

Itä-Suomen poliisilaitos on varmistanut osaamisen ja tiedonkulun prosessit Ankkuritoiminnan tukemiseksi esimerkiksi lasten ja nuorten tekemien rikosten tutkimiseksi.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Poliisilaitoksen tavoitteena on, että jatkossa ennalta estävän toiminnan kohteet valitaan tietojohtoisesti. Syksyn 2019 aikana on noussut Itä-Suomen poliisilaitoksen alueella esille kaksi liiketilaa / kauppakeskusta, jonne tullaan vuoden 2020 alkupuolella kohdentamaan turvallisuusyhteistyötä paikallisen ongelmaratkaisun (POR) työmenetelmin.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Tietoja työmuotojen käyttöönotosta edellä.

5.4 Itä-Uudenmaan poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Poliisilaitoksella ennalta estävä toiminta on sijoitettu Tietojohtoinen poliisitoiminta -yksikköön, joka on osa poliisilaitoksen poliisilinjan operatiivista tuki- ja suunnitteluyksikköä. Toiminta on päätoimista ja ennalta estävän toiminnan ryhmässä oli vuoden 2019 lopulla yhdeksän työntekijää. Johdetut rakenteet ovat olemassa. Poliisilaitos on kohdistanut ennalta estävään toimintaan osoitetun erillisrahoituksen ennalta estävän toiminnan henkilöstökuluihin.

Ankkuritoiminta

Poliisilaitos käynnisti Ankkuritoiminnan kehittämisprojektin keväällä 2019. Projektin tarkoituksena oli mallintaa Ankkuritoiminta Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen toimintaympäristöön sopivaksi yhteistyössä alueella olevien kuntien ja kuntaorganisaatioiden kanssa. Tavoitteena oli, että Ankkuritoiminnan yhteistoimintasopimukset allekirjoitetaan kaikkien kuntien ja kuntaorganisaatioiden kanssa syksyllä 2019, ja toiminta voidaan aloittaa poliisilaitoksen alueella alkuvuodesta 2020. Neuvottelut kuntien ja kuntaorganisaatioiden kanssa aloitettiin keväällä 2019. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Ankkurimalli laadittiin kuntien ja kuntaorganisaatioiden kanssa käytyjen neuvottelujen perusteella. Ankkurimallin vahvistamisen jälkeen kehittämistyö jatkui yhteistoimintasopimuksen laatimisella, joka lähetettiin kuntiin ja kuntaorganisaatioihin elokuussa 2019. Neuvottelujen jälkeen Ankkuritoiminnan yhteistoimintasopimukset allekirjoitettiin poliisipäällikön ja kuntien sekä kuntaorganisaatioiden edustajien toimesta 25.11.2019. Ankkuritoiminnan käytännön järjestelyjen kehittäminen Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella jatkui rinnakkain sopimusneuvottelujen kanssa. Ankkuritoiminnan sisällön ja käytännön toimien suunnittelu on toteutettu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan ryhmässä kuntien sekä kuntaorganisaatioiden avainhenkilöiden kanssa yhteistyössä. Suunnittelu käytännön järjestelyistä jatkuu yhteistyössä kuntien ja kuntaorganisaatioiden kanssa. Poikkeuksena Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Ankkurimalliin muodostavat Pukkilan ja Myrskylän kunnat. Pukkilan ja Myrskylän kunnat ovat osakkaita Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymässä. Hämeen poliisilaitoksen ja Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän välillä on tehty sopimus Ankkuritoiminnasta, joka sisältää myös Pukkilan ja Myrskylän kunnat. Sopimuksessa on sovittu yhteistyöstä Pukkilan ja Myrskylän kuntien osalta niin, että näiden kuntien Ankkuriasiakkaat käsitellään Lahden Ankkuritiimissä. Tarvittaessa Ankkuritapaamisiin osallistuu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Ankkuripoliisi. Merkittävä osa vuonna 2019 toteutunutta Ankkuritoiminnan kehittämistyötä oli Ankkurimallin kytkeminen olemassa oleviin johtamisrakenteisiin ja Ankkuritoiminnan sijoittaminen organisaatorakenteeseen. Toteuttamisvastuu Ankkuritoiminnasta on pääpoliisiasemalla Operatiiviseen tuki- ja suunnitteluyksikön ennalta

estävän toiminnan ryhmällä. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävää toimintaa kehitetään rinnakkain Ankkuritoiminnan kehittämisen yhteydessä. Tavoitteena on, että poliisilaitosalueella toimivien kuntien opetustoimi on osa Ankkuritoimintaa. Opetustoimen osallisuus Ankkuritoiminnassa on huomioitu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Ankkurimallissa ja allekirjoitetuissa yhteistoimintasopimuksissa. Kuntien opetustoimi on joko osa Ankkuritiimiä tai opetustoimi toimii tiiviissä yhteistyössä Ankkuritiimin kanssa, kuntien organisaatorakenteista riippuen. Ankkuritoiminta koko poliisilaitoksen alueella käynnistyy alkuvuodesta 2020, jolloin myös Ankkuritoiminnan tilastointi kuvataan sisäministeriön julkaiseman Ankkuritoiminnan käsikirjan ohjeita mukaillen. Eri vastuualueiden osaamisen ja tiedonkulun varmistaminen Ankkuritiimissä on keskeinen seikka tässä suunnittelussa ja myös tämä toiminta kuvataan Ankkuritoiminnan käynnistyttyä. Kokonaisvastuu Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävästä toiminnasta on Operatiivisen johtoryhmän osana toimivalla ennalta estävän toiminnan ohjausryhmällä. Operatiivisen tuki- ja suunnitteluyksikön ennalta estävän toiminnan ryhmällä on koordinointi- ja raportointivastuu kaikesta poliisilaitoksella tapahtuvasta ennalta estävästä toiminnasta. Ennalta estävästä toiminnasta raportoidaan ennalta estävän toiminnan ryhmälle, joka koostaa tiedon suoritetuista ennalta estävistä toimenpiteistä ohjausryhmälle säännöllisesti.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Tiedot sisältyvät edelliseen kohtaan.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan operatiivinen uhkatoiminto on yhteistyössä muun ennalta estävän toiminnan ryhmän kanssa lisännyt vuorovaikutusta vähemmistöryhmien kanssa muodostamalla kontakteja esimerkiksi uskonnollisiin ryhmittymiin Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen alueella. Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen Tietojoh-toisen poliisitoiminnan yksikön rikostiedustelu- ja analyysiryhmä sekä operatiivinen uhka-toiminto ovat yhteistyössä kartoittaneet alueella toimivia ryhmiä. Jengiytymistä torjutaan ennalta ehkäisevän sekä muun poliisitoiminnan keinoin.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksella toteutetaan MARAK-toimintaa ohjaamalla lähisuhdevä-kivallan uhreja toimintaan mukaan. Toimintaan osallistuvat antavat suostumuksensa ja sopimuksen teon jälkeen asia siirtyy MARAK-työryhmän käsittelyyn. Istanbulin sopimus huomioidaan rikostutkinnassa, erityisesti uhrin suojelutarve.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Hyvien väestösuhteiden edistäminen, yhdenvertaisuuden toteutuminen ja polarisaation torjuminen ovat Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävässä työssä huomioitu ole-massa olevien toimintamallien ja johtamiskäytänteiden tarkentamisen kautta. Vantaasta on 18 vuoden aikana tullut Suomen monikulttuurisin kaupunki. Vieraskielisten osuus vantaalaisista on kasvanut 5 %:sta vuonna 2001 eli vajaat 9 000 henkeä, viime vuodenvaihteen yli 43 000:een eli lähes 19 %:iin. Vuoteen 2035 mennessä noin joka kolmannen vantaalaisen ennustetaan olevan ulkomaalaistaustainen. Toimia ovat esimerkiksi osallistuminen Vantaan kaupungin monikulttuurisuusasiain neuvottelukuntaan. Neuvottelukunnalla on Vantaalla tosiasiallinen mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Neuvottelukunnan Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edustaja tulee tietojohdoisesta poliisitoiminnosta, ja hän tuo neuvottelukunnassa esille ennalta estävää teemaa ja edistää hyviä väestösuhteita. Asiantuntijaedustajilla on kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Yhteistyörakenteita on kuvattu edellä muissa kohdissa.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportoituja toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävän työ on lähipoliisitoiminnan kaltaista näkyvää poliisitoimintaa ja yhteistyötä eri toimijoiden kanssa. Yhteistyö sisältää mm. viestintää, luentoja, konsultointia sekä myös tiedon välittämistä poliisille tietojohdoisen toiminnan tueksi. Poliisilaitos toteuttaa Ankkuritoimintaa ja osallistuu Marak-toimintaan. Ennalta estävässä työssä on tehokkaasti hyödynnetty paikallisen ongelmanratkaisun mallia (POR). Uhat toiminto - ryhmä työskentelee itsenäisesti tietojohdoisen poliisitoiminnon osana ja sen työtehtäviin kuuluu toiminta erilaisten huolta aiheuttavien henkilöiden (HAH) kanssa, uhkatapausten arviointi ja käsittely, tilannekuvan luominen ja ylläpito. Toiminnan määrää ja laatua seurataan ja mitataan erilliselle työskentelyalustalle kirjatulla tehtäväkohtaisilla kirjauksilla.

5.5 Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Poliisilaitoksella ennalta estävä toiminta on päätoimista. Ennalta estävän toiminnan ryhmä aloitti tammikuussa 2019 ja sen henkilöstövahvuus on aluksi yksi ylikonstaapeli ja neljä vanhempaa konstaapelia. Ryhmän resursseja vahvistettiin heinäkuussa 2019 kahdella päätoimisella vanhemmalla konstaapelilla, joiden palkkaus rahoitettiin sosiaalisen median ja seksuaalirikosten ehkäisyyn osoitetulla lisärahoituksella. Ennalta estävän toiminnan työstä ja tuloksista raportoidaan säännöllisesti ylemmälle päällystölle sekä päivittäisessä kanssakäymisessä. Tuloksia seurataan lähinnä oman tilastoinnin kautta. Tilastoinnin tavoitteena on ohjata toimintaa paremmaksi ja järkevämmäksi. Tarkoitus on jatkossa tuottaa ennalta estävän toiminnan toimintakertomus vuosittain.

Ankkuritoiminta

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksella ennalta estävä toiminta kuuluu valvonta- ja hälytyssektoriin, ja Ankkuritoiminta on ennalta estävän toiminnan ryhmän pääpainopistealue sen toiminnan käynnistyttyä. Yhteistyö rajoittui aluksi pitkälti poliisiin tai poliisiin ja sosiaaliviranomaisten yhteispuhutuksiin, mutta vähitellen vuoden 2019 aikana muitakin tahoja saatiin mukaan toimintaan. Etelä-Karjalassa Ankkuritoiminnan käynnistäminen on ollut nopeampaa, koska Lappeenrannan poliisilaitoksella on toiminut sosiaaliryöntekijä parina päivänä viikossa, ja tämän nopeutti rakenteiden luomista. Kymenlaakson osalta tilanne on edennyt varsin hyvin ja vuosi 2020 käynnistyi rakenteiden osalta hyvästä tilanteesta. Toimintaa kehitetään edelleen vuoden 2020 aikana. Opetustoimen mukaan saaminen etenee hyvin. Opetustoimen edustajia on pyritty samaan mukaan toimintaan jo Ankkurisopimuksia valmisteltaessa, ja muutama kunta on jo nimennyt jo Ankkuritoiminnan yhteyshenkilöksi opetustoimen puolelta henkilön. Ankkuritoimintaa on aktiivisesti markkinoitu kouluille, ja ennalta estävän toiminnan päällystövastaavan on tarkoitus tavata alueen koulujen rehtoreita vuoden 2020 aikana yhteistyön syventämiseksi. Hyvin monessa puhutuksessa on ollut mukana koululta kuraattori, opettaja tai rehtori, ja he ovat olleet aktiivisesti mukana koulumaailmaan liittyvissä tapauksissa. Ankkuritoiminnasta kerätään tilastotietoa. Tulosten osalta mitataan useaa eri asiaa, ja tärkeimpiä näistä ovat asiakastapaamiset/puhutukset (lkm), ryhmälle kirjatut R- ja S-ilmoitukset Ankkuriin liittyen (lkm) sekä ryhmän kirjaamat lastensuojeluilmoitukset (lkm).

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Poliisilaitoksella ennalta estävän toiminnan kohteet on valittu erilaisten kansalaispalautteiden, valvontapyyntöjen ja poliisin havaintojen kautta. Ennalta estävän toiminnan ryhmän

yksi kolmesta painopistealueesta vuodelle 2019 oli paikallinen ongelmanratkaisu. Tätä työmuotoa on käytetty erityisesti harvaan asutuilla alueilla, joita on paljon Kaakkois-Suomessa. Ennalta estävän toiminnan ryhmä on suorittanut valvontaa harvaan asutuilla alueilla runsaasti. Harva-alueilla valvontaa on suorittanut myös liikenneryhmä.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Ennalta estävän toiminnan konstaapelit ovat käyneet luennoimassa vähemmistöryhmille vuoden aikana pari kertaa.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Kaakkois-Suomen poliisilaitoksella nämä naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisystä vasta tutkintayksikkö, joka esitutkinnan yhteydessä pyrkii ohjaamaan asiakkaita toisten viranomaisten tai kolmannen sektorin toimijoiden palvelujen piiriin. Rikosuhripäivystys (RIKU) on toiminnassa mukana.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Ei raportointia toimeenpanosta.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Yhteistyörakenteita on kuvattu edellä.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportointia toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Poliisilaitos toteuttaa Ankkuritoimintaa, työmuotoa huolta aiheuttavien henkilöiden kanssa toiminnassa (HAH) ja paikallista ongelmanratkaisua (POR). Työmuotoja on viety eteenpäin johdetusti ja tehokkaasti, ja työ on ollut tuloksellista. Poliisilaitoksen alueella

toteutetaan myös lähipoliisitoimintaa ja poliisi on aktiivinen sosiaalisessa mediassa, erityisesti Instagrammissa.

5.6 Lapin poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Poliisilaitos on muuttanut määräaikaista virkoja pysyviksi. Ennalta estävän toiminnon johdetut rakenteet ovat vakiintuneet vuonna 2019 siten, että Lapin toimintaa ohjataan Rovaniemeltä tutkinnanjohtajan ja ennalta estävän toiminnan ryhmänjohtajan toimesta. Vuoden aikana on vakinaistettu kaksi uutta työntekijää ja yksi määräaikainen 80 prosentista työaikaan tekevä poliisi Meri-lappiin. Vuoden 2019 alussa Meri-lapissa ei ollut yhtään ennalta estävän toiminnan poliisia. Vuoden 2019 aloitti toimintansa myös poliisipäällystöstä ja viestintäpäälliköstä koostuva ennalta estävän toiminnan alueellinen työryhmä, jonka tehtävänä on edesauttaa ennalta estävien toimien toteutumista alueellisesti. Ennalta estävä toiminta kytkeytyy kiinteästi sisäministeriön tavoitteiden mukaiseen maakunnalliseen turvallisuustyöhön. Lapin maakunnallinen turvallisuustyö ja poliisin ennalta estävä työ perustuvat verkostotoimintamalleihin. Mallien avulla pyritään ohjaamaan paikallisia toimijoita hyödyntämään hyväksi todettuja toimintatapoja turvallisuusongelmien kartoittamiseksi, lisäresurssien löytämiseksi ja tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseksi. Lapin maakunnallisen turvallisuusverkoston johtajakokous on määritellyt maakunnalliset turvallisuustyön teemat, joiden edistäminen on tärkeässä roolissa myös Lapin poliisilaitoksen ennalta estävissä toiminnassa. Teemat perustuvat turvallisuussuunnitelman valmistelutyön yhteydessä laadittuun Lapin turvallisuuden toimintaympäristöarvioon. Tavoitteena on hyödyntää olemassa olevia ennaltaehkäiseviä matalankynnyksen tukipalveluja ja kohdentaa toimenpiteitä eri väestöryhmille sekä yhteisöille.

Ankkuritoiminta

Lapin poliisilaitoksen alueella Ankkuritoimintaa on Kemissä ja Rovaniemellä. Vuonna 2019 toimintaa laajennettiin Tornioon. Ankkuritoimintaa tekee Kemi-Torniossa ja Rovaniemellä kummassakin kaksi työntekijää. Kemi-Torniossa toiminnassa mukana on myös määräaikainen osa-aikaista työtä tekevä poliisi. Lapin poliisilaitoksen alueella toimii lisäksi koulupoliisijärjestelmä, jonka piirissä on 22 oman toiminnan ohella toimivaa poliisia. Käytännössä syrjäseudulla koulupoliisit hoitavat valtaosan akuuteista koululaisia koskevista huolenaiheista.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Vuonna 2019 Lapin suurimmissa kaupungeissa ryhdyttiin panostamaan strategisesti aluetta eniten rapauttavimpaan ja syrjäytymisriskiä lisäävään ilmiöön: nuorten huumeusainekäyttöön. Toimeen ryhdyttiin paljastavien ja korjaavien toimien yhdistämisellä sekä tiiviillä sidosryhmäyhteistyöllä, jossa myös aktiivisella ja avoimella tiedottamisella oli suuri merkitys. Hoito syytteen sijaan-toimintoa, hoitoonohjausta ja päihdenuorten palveluita on kehitetty ja kehitellään edelleen. Toimet aloitettiin Torniossa ja sittemmin toimintoa on kehitetty etenkin Rovaniemen kanssa. Vuonna 2019 aloitettiin kuntapäätäjien aktivoiminen ja nuoriin huumeidenkäyttäjiiin kohdistuva toimintamalli liitettiin Lapin alueellisen turvallisuussuunnitelman keskiöön. Vuonna 2020 avoimen yhteistyöverkoston tavoitteena on kehittää rakenteet harva-alueille. Itä-Lapin osalta suunnittelu on jo aloitettu ja kuntia sekä järjestöjen edustajia on jo informoitu tulevista toimista. Ongelmana ennalta estävän toiminnon kehittämisessä varsinkin harvaan asutuilla alueille ovat haavoittuvat rakenteet ja pitkät välimatkat. Palveluverkostojen ja resurssien niukkuus ei mahdollista sitä, että poliisi ottaisi jatkossa vastuun paikallisesta ennalta estävän työn koordinoimisesta. Vastuuta tästä työstä pyritään jatkossa säilyttämään kunnille ja erityisesti niiden sosiaalitoimelle, joilla on myös lainmukainen velvoite järjestää mm. päihdepalvelut alueellaan. Poliisilaitos toteuttaa strategian mukaista toimintaa harvaan asutuilla alueilla ja kehittää tätä edelleen. Tavoitteena on kehittää syrjäseudulla kuntarajoja ylittäviä toimintoja.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Yhteistyö vastaanottokeskusten kanssa on erittäin. Ennalta estävä toiminto on ollut mukana alueellisissa kehitys- ja yhteistyöryhmissä.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Vuonna 2020 MARAK:in edistäminen on nostettu maakunnallisen turvallisuustyön ytimeen. RIKU on ottanut vastuun toiminnon kehittämisestä ja ennalta estävässä toiminnassa tullaan tekemään yhteistyötä toiminnon juurruttamiseksi Lappiin. MARAK toimii Meri-lapissa ja Ivalossa.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Poliisi on keskeinen toimija Lapin turvallisuutta edistävissä rakenteissa ja toiminnoissa. Toimilla haetaan pysyvyyttä ja vaikuttavuutta kuntien tarpeita kartoittamalla ja yhteistyöpintoja etsimällä. Tavoitteena on, että Lapin maakunnallinen turvallisuussuunnitelma liitetään osaksi Lapin maakunnallista sähköistä hyvinvointikertomusta. Tämä mahdollistaa Lapin turvallisuustilanteen seurannan hyvinvointikertomuksen indikaattorien avulla,

suunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteutumisen seurannan sähköisellä alustalla ja edistää kuntia laatimaan oman turvallisuussuunnitelmansa osaksi kunnan sähköistä hyvinvointikertomusta.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Teknologiaa hyödynnetään sähköisissä hyvinvointikertomuksissa ja niiden seuraamisessa, avoimien tietolähteiden kehittymisen seuraamisessa ja hyödyntämisessä sekä uusien informaatioalustojen ja järjestelmien hyödyntämisessä (esim. POTI).

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Kaikkia valtakunnallisia työmuotoja on pyritty kehittämään ja edistämään resurssit huomioiden. Ankkurin ja Marakin edistäminen ovat käynnissä. Nuorten huumausaineiden käyttöön liittyen kehitetään paikallista ongelmanratkaisua ja luodaan rakenteita. Huolta aiheuttavien henkilöiden osalta toiminta on muuttunut ammattimaisemmaksi ja yhteydet sidosryhmiin ovat tiivistyneet etenkin suuremmissa kaupungeissa. Toisaalta osa poliisin perinteisistä omista toiminnoista, kuten esimerkiksi koulupoliisitoiminta, on heikentynyt johtuen lisääntyvistä tehtävistä, painopisteiden valinnoista ja resurssivajeesta johtuen.

5.7 Lounais-Suomen poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Lounais-Suomen poliisilaitos on käynnistänyt syyskuussa 2019 hankkeen, jossa toiminnan johtamista kehitetään koko poliisilaitoksen alueella. Hankkeen määräaika oli vuoden 2019 loppu. Ennalta estävä toiminta on huomioitu poliisilaitoksen rakenteissa.

Ankkuritoiminta

Poliisilaitos on panostanut Ankkuritoimintaan ja toimintaan huolta aiheuttavien henkilöiden kanssa. Ankkuritoimintaan on nimettyjä päätoimisia poliisimiehiä Turun pääpoliisiasemalle sekä Porin, Rauman, Loimaan ja Salon poliisiasemille. Toiminnan tavoitteena on kohdistaa toimenpiteitä henkilöihin ja ryhmiin, jotka ovat vaarassa ajautua rikoksentekijöiksi. Oppilaitoksien kanssa tehtävää yhteistyötä on tehty vaihtelevasti, sillä oppilaitoksilta

tulevia ennalta estävän erityistoiminnan pyyntöjä on enemmän kuin mitkä ovat poliisin mahdollisuudet käydä oppilaitoksissa. Ankkuritoiminnan tilastointia on tehty useamman vuoden ajan pitkälti Ankkuritoiminnan käsikirjassa määriteltujen linjausten mukaisesti.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla.

Partiointiin harvaan asutuilla alueilla on kiinnitetty huomiota. Harvaan asutut alueet on huomioitu myös operatiivisissa toimintasuunnitelmissa valvontapyyntöjen muodossa. Lounais-Suomen alueella kaikkien kuntien nuorisolakiin perustuvien lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämisen ohjaus- ja neuvontaverkostot eivät toimi säännöllisesti, ja tästä syystä vuorovaikutteinen keskustelu harvaan asutuista alueista ei ole johdonmukaista kuntatoimijoiden tai järjestöjen kanssa. Lähiöturvallisuuteen on panostettu erityisesti Turun kaupungin alueella, koska lähiöturvallisuuden eteen työtä ovat tehneet kaksi poliisimiestä Perno-Pansio ja Halisen lähiöalueella sekä yksi poliisimies Varissuon lähiöalueella.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Lounais-Suomen poliisilaitoksen ennalta estävään työhön on sisällynyt eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta lisääviä toimintaa, toimintaa oppilaitoksien kanssa, hyvien väestösuhteiden edistämistä, yhdenvertaisuuden toteuttamista, polarisaation torjumista ja eri vähemmistöjen kanssa toimimista. Vähemmistöyhteisöjen ja yhteisöjen määrää ei ole kartoitettu. Esimerkkinä yhteistyöstä on Porin Ankkuriryhmä, joka on tehnyt tiivistä yhteistyötä Porin islamilaisen kulttuuriyhdistyksen kanssa viharikoksiin liittyen ja vähemmistöjen välisen väkivallan rikoskierteen katkaisemiseksi. Poliisi on pitänyt luentoja mm. kotouttamiskoulutuksessa maahanmuuttajille ja turvapaikanhakijoille vastaanottokeskuksessa. Porin Ankkuriryhmän poliisi on nimetty poliisilaitoksen edustajaksi Porin kaupungin romanityöryhmään. Porin Ankkuriryhmä on myös osallistunut Pride -tapahtuman ennalta estävään toimintaan olemalla yhteydessä tapahtumajärjestäjään järjestelyihin liittyvien riskien minimoimiseksi ja yhteistyön edistämiseksi. Turun Ankkuriryhmästä on osallistuttu Muvenna -hankkeeseen (Musliminuorten osallisuuden edistäminen väkivaltaisen ekstremismin ennaltaehkäisemiseksi), sekä käytännön yhteistyöhön että ohjausryhmän toimintaan. Turun poliisiaseman kenttävalvontaryhmään on rekrytoitu kaksi henkilöä. Toiminnan tarkoituksena on erityisesti ollut parantaa kahdessa lähiössä, Perno-Pansiossa ja Halisessa vaikuttavien vähemmistöjen luottamusta poliisiin ja siten edistää alueiden yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpysymistä.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Naisiin, perhe- ja läheissuhdeväkivaltaan liittyvä ennalta ehkäisyä toteutetaan Lounais-Suomen poliisilaitoksella neuvontaa ilmi tulleen rikoksen yhteydessä. Toimintavuoden 2019 aikana ei ole tehty poliisilaitoksen alueella yhteistä viestinnällistä toimia tai

kampanjoita aiheeseen liittyen. Rikostorjunnassa on painotettu vakavien henkeen ja terveyteen kohdistuvien rikosten, mukaan lukien naisiin, perhe- ja lähisuhdevälvärikokset, ennalta estämistä ja tutkintaa. Kuntien toiveiden mukaisesti poliisi on esittänyt kunnille tilastotietoa perheväkivaltaan liittyvien tapausten määrästä kunnan alueella. Poliisilaitos on laittanut omille sivuilleen linkit THL:n ”Luo luottamusta -Suojele lasta” ja ”Luo luottamusta - Puutu väkivaltaan” -verkkokoulutuksiin poliisihenkilöstön omaehtoista kouluttautumista varten.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Toimeenpanoa on joitain osin kuvattu edellä.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Tietoa työmuotojen käyttöönotosta edellä.

5.8 Länsi-Uudenmaan poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Poliisilaitos on ilmoituksensa mukaan nimennyt ennalta estävän toiminnan konstaapeleita päätoimisiksi ennalta estävän toiminnan poliiseiksi. Vuoden 2019 aikana Espoon pääpoliisiasemalla on kaksi ylikonstaapelia ja yhdeksän vanhempaa konstaapelia tai rikosylikonstaapeli. Lohjan poliisiasemalla on yksi ennalta estävän toiminnan vanhempi konstaapeli.

Ankkuritoiminta

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella on Ankkuritoiminnan omaisessa toiminnassa yksi ylikonstaapeli. Lisäksi yksi Ankkuripoliisi toimii Espoon pääpoliisiasemalla ja yksi Ankkuripoliisi Lohjan poliisiasemalla. Espoon sekä Lohjan ja Karkkilan kaupunkien ja Vihdin kunnan kanssa on käyty ankkurisopimusneuvotteluja syksyn 2019 aikana, ja sopimus allekirjoitettiin Espoon kaupungin kanssa 11.12.2019. Lohjan, Karkkilan ja Vihdin kanssa tehtävä yhteinen sopimus on valmistunut ja on raportin valmistelun aikaan allekirjoitettavana. Espoon kaupungin ja Lohjan kaupunkien kanssa on käyty keskustelua opetustoimen mahdollisuudesta osallistua Ankkuritoimintaan. Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksella on vahvat ja toimivat sidosryhmäkontaktit useilla tasoilla alueen kaupunkien ja kuntien opetustoimien kanssa.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Lähiöiden turvallisuuden lisäämiseen on suunnattu näkyvää valvontaa. Yhteistyötä lähiöiden ja kauppakeskusten sidosryhmien kanssa on lisätty ja kehitetty joustavammaksi. Länsi-Uudellamaalla on haja-asutusalueiden turvallisuutta lisätty nimeämällä Lohjan kentaajohtoalueelle päätoiminen ennalta estävän toiminnan konstaapeli, jonka tehtävä on tehostaa haja-asutusalueen ennalta estävää toimintaa sidosryhmätyöllä ja tuottaa tietoa, jolla alueen hälytyspartioiden lähipoliisit suuntaavat omaa työtään.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Poliisilaitoksen ennalta estävä toiminto tekee kartoitusta Helsingin ja Vantaan ennalta estävän toiminnan ryhmien kanssa alueen sidosryhmistä ja niiden kontaktihenkilöistä.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnon työntekijät ovat osallistuneet naisiin kohdistuvan väkivallan ennalta ehkäisyyn liittyviin koulutuksiin sekä konsultoineet asiaan liittyviä sidosryhmiä osaamisen lisäämiseksi. Perhe- ja lähisuhdeväkivaltaan liittyvät tapaukset tutkitaan lähtökohtaisesti vaativassa tutkinnassa, jolloin aikaa tutkinnalle ja asianosaisten huomioimiseksi on hiukan enemmän. Tutkinnan ja kuulustelun yhteydessä tarjotaan tukipalveluita ja huomioidaan uhrin suojelun- ja tukipalveluiden tarve sekä akuuteissa ja/tai toistuvissa tilanteissa lähestymiskiellon tarve.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos on tehnyt aktiivista rekrytointia, jotta poliisilaitokseen saataisiin maahanmuuttajataustaa ja kulttuureja paremmin ymmärtäviä konstaapeleita töihin.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Länsi-Uudellamaalla on haja-asutusalueiden turvallisuutta lisätty nimeämällä Lohjan kentaajohtoalueelle päätoiminen ennalta estävän toiminnan konstaapeli, jonka tehtävä on tehostaa haja-asutusalueen ennalta estävää toimintaa sidosryhmätyöllä ja tuottaa tietoa, jolla alueen hälytyspartioiden lähipoliisit suuntaavat omaa työtään.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Länsi-Uudenmaan poliisilaitos käytti vuoden 2019 aikana koulujen loppumisen ja alkamisen juhlinnan valvonnan yhteydessä klassista musiikkia nuorten häiriökäyttäytymisen ehkäisyyn. Klassisen musiikin soittamisella estettiin nuorten kerääntyminen vaikeasti valvottavalle ja rakenteellisesti haastavalle alueelle. Ilman musiikkia kyseinen ennalta estävä joukkojenhallinta olisi sitonut useiden poliisipartioiden resurssin, joka nyt voitiin ohjata muihin tehtäviin.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Länsi-Uudenmaan poliisilaitoksen toiminnoissa on Ankkuritoiminnan omaiseen toimintaan nimetty yksi ylikonstaapeli ja yksi ankkuripoliisi Espoon pääpoliisiasemalle ja yksi ankkuripoliisi Lohjan poliisiasemalle. Espoon ja Lohjan kaupunkien kanssa ovat ankkurisopimusneuvottelut niin pitkällä, että sopimukset voitaneen allekirjoittaa vuoden 2019 loppuun mennessä. Vuoden 2020 alussa sekä Espoon kaupungin, että Lohjan kaupungin kanssa on tehty ankkurisopimukset. Marak -toiminnan osalta poliisilaitos katsoo, että perheessä ja kodeissa tapahtuvan väkivallan ennalta estäminen on haastavaa. Lähisuhtejutut tutkitaan lähtökohtaisesti vaativassa tutkinnassa, jolloin aikaa tutkinnalle ja asianosaisten huomiointiseksi on hiukan enemmän. Tutkinnan ja kuulustelun yhteydessä tarjotaan tukipalveluita ja huomioidaan asianomistajan suojelutarve ja tukipalveluiden tarve. Akuutit ja uhkaavat tapaukset pyritään ottamaan tutkintaan viivytyksettä. Paikallinen ongelmanratkaisu tehdään ennalta estävän toiminnan analyysin kautta ohjattuna ennalta estävän toiminnan ryhmän sekä muiden sektorien ohjatun työajan kohdennuksina ongelma-alueille.

5.9 Oulun poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Oulun poliisilaitoksella toimii ennalta estävässä toiminnassa päätoimisesti kuusi henkilöä.

Ankkuritoiminta

Oulun poliisilaitos on vahvistamassa ja laajentamassa yhteistyötä Oulun ja Raahen kaupunkien kanssa Ankkuritoiminnassa. Kainuussa on Ankkuritoimintaa esitelty Kajaanin lisäksi muille kunnille. Kajaanin kanssa yhteistyö Ankkuritoiminnassa jatkuu, ja Oulun poliisilaitos on mukana Kajaanissa toimivassa ryhmässä yhden sivutoimisen rikosylikonstaapelin resurssilla. Poliisilaitoksen alueella Ankkuritoiminnassa kolme neljästä toimijasta on kuntien työntekijöitä. Oulun poliisilaitoksella on ennalta estävän toiminnan ohjausryhmä, jossa on päällystön edustajia kaikilta poliisitoiminnan osa-alueilta. Ohjausryhmässä mukana olevat edustajat vastaavat valtakunnallisten Ankkuritoiminnan toteuttamisesta poliisilaitoksessa. Ankkuritoiminnan keskeisiksi tavoitteiksi on kahden muun tavoitteen ohella kirjattu ”Puuttua varhaisesti alaikäisten rikolliseen käyttäytymiseen, selvittää nuoren asiakkaan kokonaisvaltainen elämäntilanne ja ohjata tarkoituksenmukaisen avun ja tuen piiriin”. Tämän katsotaan tarkoittavan myös poliisin ja opetustoimen tarvittavaa yhteistyötä osana Ankkuritoimintaa. Kajaanissa opetustoimi on ollut mukana alusta saakka Ankkuritoiminnassa. Oulun poliisilaitoksen alueella yhteistyötä tehdään opetustoimen kanssa jokapäiväisesti erityisesti Oulun kaupungissa sekä Oulun kaupungin ympäristökunnissa eli Oulun kenttäjohtoalueella. Edellä oleva toteutuu kahden päätoimisen koulupoliisin kautta. Kajaanissa opetustoimi on ollut mukana alusta saakka Ankkuritoiminnassa. Jokilaakson kenttäjohtoalueella yhteistyö alueen kuntien opetustoimiin toteutuu toiminnallisen ennalta estävän toiminnan ryhmän koordinaattorin kautta.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Vuonna 2019 Oulun poliisilaitoksen alueelta valittiin lähiö, johon kohdennettiin tehostetusti poliisin toimintaan. Valita tehtiin sosioekonomisen, väestöpohjan, kansallisuuksien määrän, asumistiheyden, liikenneyhteyksien, alueella toimivien vapaaehtoistoimijoiden määrän, viranomaisten toiminnan ja toimipisteiden määrän sekä poliisin rikos- ja tehtävälmoitusten analysoinnin perusteella. Lisäksi poliisilaitos kuuli Oulun kaupungin asiantuntijoita. Analyysin perusteella alueeksi valikoitui Oulun kaupungin Tuiran asuinalue. Lähiöpoliisitoiminnan tuloksena asukkaiden tietoisuus lisääntyi nimikkopartion alueella olemisesta. Partio saavutti alueen vapaaehtoistoiminnasta vastaavat järjestöt ja osin alueella toimivat aluevastuuviranomaiset. Toiminnan seurauksena poliisin tietoon tulleiden rikosten määrä lisääntyi, mikä on seurausta poliisin suorittamasta rikosten paljastamisesta.

Toiminta on ollut nyt käynnissä vajaan vuoden ja poliisilaitos on päättänyt jatkaa toimintaa edelleen. Analyysin perusteella valittiin harva-alueet, joissa poliisin saatavuus oli tilastollisesti heikointa tehtävä määrien, tehtävävalmiusaikojen ja tehtäväsidonnaisuusaikojen puitteissa. Tavoitteena oli parantaa harva-alueiden kiireellisten tehtävien (A+B) toimintavalmiusaikaa. Tehtävään perustetun työryhmän tuloksena harvapainopistealueiksi valikoitui Vaala, Puolanka ja Siikalatva, jotka sijoituivat kolmen kenttäjohtoalueen rajapintaan. Alueille suunnattu ennalta estävä toiminta on analyysin perusteella erityisesti kohdennettu ajankohtiin, jolloin poliisin tehtävämäärät ovat alueella suurimmillaan kansalaisten ilmoitusten perusteella sekä toisaalta rikosten määrät suurimmillaan.

Toimintamalleiksi valittiin kolme seuraavasti:

1. Harvapartioiden nimeäminen ja kohdentaminen Vaalaan, jolla on keskeisin sijainti.
 - Harvapartiot merkitään työvuorolistaan ja työvuorosuunnittelu koordinoi partiot siten, että niitä on Oulun, Jokilaakson, Liikenne- ja Kai-
nuun VHT -yksiköistä
 - jaetulla toiminnalla varmistetaan painopistealueiden toimintavalmius ja tasaisempi jakautuminen
2. Hälytystehtävien kiireellisyysluokan seuraaminen
 - johtokeskus ja kenttäjohtaja seuraavat hälytystehtävien kiireellisyys-
luokkia ja reagoi tehtäviin ennakoivasti B harva-alueiden tehtävien tarkempi seuraaminen jokaisella kenttäjohtoalueella
3. Hälytystehtävien hoitamisen kulttuurin vaikutus toimintavalmiusaikaan
 - mahdollisimman nopea reagointi harva-alueelle tuleviin tehtäviin
 - tehtävien tarkentaminen puhelimitse

Toteumana on ollut tehtävävalmiusaikojen parantuminen. Alueella tehtävien määrä on lisääntynyt. Alueella on saatu paljastettua enemmän rikoksia, ja siten on pystytty vähentämään piilorikollisuuden määrää.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Oulun poliisilaitos on osallistunut aktiivisesti eri ryhmien ja viranomaisten koolle kutsu-
miin tilaisuuksiin. Tämän lisäksi ennalta estävän erityistoiminnan osaajat ovat kouluttaneet
niin opetus- kuin sosiaali- ja terveystoimen toimijoita tunnistamaan huolta aiheuttavia
ilmiöitä. Vakiintuneiden yhteisöjen kanssa yhteistyö on pysyvää ja keskusteluyhteys on
olemassa. Systemaattista kartoitusta siitä, millaisia epävirallisia ryhmiä alueella on, ei ole
tehty. Jengiyhdyshenkilöverkoston kautta tietoa paikkakuntien tilanteesta on saatu ja ti-
lannekuvaa päivitetään.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen

Oulun poliisilaitos on mukana moniammatillisessa, perhe- ja lähisuhde-väkivaltaa ja naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vähentävässä yhteistyössä. Väkivallan uhrit ohjataan erilaisten tukipalveluiden piiriin, kuten Rikosuhripäivystykseen (RIKU). Tiedon lisääminen perhe- ja lähisuhdeväkivallasta on keskeinen tekijä laaja-alaisen yhteisen vastuun toteuttamisessa. Tästä syystä perhe- ja lähisuhdeväkivalta on huomioitu myös poliisilaitoksen viestinnässä.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Oulun poliisit ovat osallistuneet tilaisuuksiin, joissa esim. polarisaatiota on käsitelty. Arkipäiväinen yhteistyö on osoittautunut tehokkaaksi keinoksi edistää hyviä väestösuhteita - hyvänä esimerkkinä lähipoliisien kutsuminen poliisin univormussa uskonnollisten yhteisöjen foorumiin. Vastaanotto oli erittäin myönteistä ja osallistumisen johdosta saatiin madallettua vähemmistöryhmien kynnystä olla yhteydessä poliisiin.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Oulun poliisilaitoksen yhteistyörakenteet ja prosessit perustuvat Ankkuritoiminnalle ja sen tyyppiselle toiminnalle eri kunnissa. Samoin yhteistyö toteutuu koulupoliisitoiminnassa, jota toteutetaan päätoimisten sekä OTO-poliisimiesten kautta. Myös HAH-toimintaan on rakentuneet laajat yhteistyörakenteet eri viranomaisiin sekä kolmannen sektorin suuntaan.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportointia toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Valtakunnallisten työmuotojen käyttöönoton edistäminen on yksi poliisilaitoksen ennalta estävän toiminnan ohjausryhmän keskeinen tehtävä. Ohjausryhmässä mukana olevat päällystöedustajat vastaavat valtakunnallisten toimintamuotojen toteutumisesta ja edistämisestä yksiköissään sekä toiminnoissaan.

5.10 Pohjanmaan poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Pohjanmaan poliisilaitoksella on vuoden 2020 alussa yhteensä viisi poliisia ennalta estävässä toiminnassa. Lisäksi yksi poliisi aloittaa Vaasan pääpoliisiasemalla vuoden 2020 alussa. Kokkolan ja Seinäjoen poliisiasemilla toimii kummallakin kaksi henkilöä ennalta estävässä toiminnassa

Ankkuritoiminta

Pohjanmaan poliisilaitoksessa Ankkuri toimii päivittäisrikostutkinnassa. Ankkuripoliisit on sijoitettu Kokkolan, Seinäjoen ja Vaasan poliisiasemille. Kokkolassa Ankkuritiimissä on mukana sosiaaliohjaaja, psykiatrinen sairaanhoitaja ja nuorisotyöntekijä. Seinäjoen Ankkuritiimissä on mukana sosiaalityöntekijä, sosiaaliohjaaja ja erityisnuorisotyöntekijä 50 %:n työpanoksella. Vaasassa toimii Ankkuripoliisi, joka tekee yhteistyötä sidosryhmien kanssa tarvittaessa. Seinäjoen kaupungin kanssa on tehty Ankkurisopimus. Opetustoimi ei ole kiinteänä osana Pohjanmaan poliisilaitoksen Ankkuritoimintaa. Ankkuritoiminnassa on kuitenkin käynyt ilmi, että opetustoimen yhteydenotot ovat lisääntyneet. Opetustoimen osalta mukanaolo on lähinnä yhteistyötä. Sen lisäksi Seinäjoen Ankkuri käsittelee opetustoimesta tulleet lastensuojeluilmoitukset. Ankkuritoiminnan kehittämistarpeita tarkastellaan vuoden 2020 aikana ja Ankkuritoiminta siirretään mahdollisesti osaksi ennalta estävää toimintaa vuoden 2020 aikana. Tiedonkulun varmistamisen osalta poliisilaitos toteaa, että Pohjanmaan poliisilaitoksen Ankkuri-toiminto on markkinoinut toimintaansa poliisin eri sektoreille. Seinäjoen Ankkuri toteuttaa tarkan tilastoinnin vuosittain toiminnastaan. Vuoden 2019 osalta toimintakertomus valmistuu tammi - helmikuussa 2020, ja kertomus sisältää tilastoluvut ja niihin liittyvän analyysin.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Harvaan asutuilla alueilla tapahtuvaan partiointiin on kiinnitetty huomiota. Joillain alueilla ongelmana ovat pitkät etäisyydet.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Vähemmistöryhmiä ei ole erikseen huomioitu Pohjanmaan poliisilaitoksen suorittamassa ennalta estävässä toiminnassa. Ennalta estävä toiminto on ollut mukana alueellisissa kehitys- ja yhteistyöryhmissä. Pohjanmaan poliisilaitos on pyrkinyt kartoittamaan yhteistyössä eri toimijoiden kanssa alueella toimivat vähemmistöryhmiä edustavat yhteisöt ja kyseisten ryhmien edustajat.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ennalta ehkäisyä toteutetaan suojelutarpeen kartoituksessa, sidosryhmäyhteistyössä (ml. sovittelu) ja palvelukartoituksessa. MARAK -toiminto on käynnistetty Seinäjoen kaupungin kanssa 2019. Tapauksia on tosin tullut käsittelyyn vain kaksi kappaletta. MARAK-toimintaa tehostetaan entisestään ja tavoitteena on laajentaa toimintaa myös muiden kuntien suuntaan. Sovittelu ja Rikosuhripäivystys on kiinteästi osana poliisin toimintaa.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Toimeenpanoa kuvattu joitain osin edellä.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Toimeenpanoa kuvattu joitain osin edellä.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportointia toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Pohjanmaan poliisilaitoksella on pyritty ottamaan käyttöön valtakunnallisia työmuotoja. Koulupoliisitoimintaa ei ole kyetty suorittamaan aikaisempien vuosien tapaan. Toiminnan pääpaino on huolta aiheuttavissa henkilöissä (HAH).

5.11 Sisä-Suomen poliisilaitos

Ennalta estävä toiminta on organisoitua, johdettua toimintaa ja sitä tekevät päätoimiset työntekijät, toiminnan tuloksia seurataan

Sisä-Suomen poliisilaitoksella on ennalta estävän toiminnan ryhmä, jossa toimii päätoimisia työntekijöitä ennalta estävän toiminnan strategian mukaisissa tehtävissä. Tampereella ryhmän vahvuus on ryhmän johtajan lisäksi viisi ja Jyväskylässä ryhmän varajohtaja ja kaksi poliisimiestä. Johtajien toimenkuvaan kuuluu myös muita tehtäviä. Ennalta estävän

toiminnan ryhmän tehtävänä on koordinoida laitoksen vastuulla olevaa ennalta estävää toimintaa. Ennalta estävän toiminnan strategian mukaisten tehtävien hoitamiseen on muodostettu OTO (oman toimen ohella) -verkosto, jonka vastuuhenkilöinä ovat kaikkien poliisipalvelulinjan ryhmien varajohtajat. He vastaavat ajallisesti ja alueellisesti ryhmälle kuuluvista ennalta estävän toiminnan tehtävistä. Ennalta estävän toiminnan kohteet valitaan analyysin perusteella. Lähiöturvallisuuteen ja harvaan asuttujen alueiden turvallisuuteen vastataan päivittäisorganisaatiolla ja päivittäistoiminnalla. Erikseen huomiota vaativat ennalta estävän toiminnan tehtävät toteutetaan OTO-verkoston kautta.

Ankkuritoiminta

Ankkuritehtäviin päätoimisesti on Tampereella osoitettu 1,5 htv ja Jyväskylässä 1 htv. Jyväskylään on nimitetty lisäksi 0,5 htv:tä vuoden 2020 alusta alkaen. Ankkurisopimus on allekirjoitettu Tampereen kaupungin kanssa, ja sopimus kattaa myös Oriveden kunnan. Tampereelle on perustettu Ankkuritoiminnan ohjausryhmä, joka linjaa Ankkuritoimintaa ja ratkaisee esiin tulleet kysymykset. Jyväskylän kaupungin kanssa Ankkurisopimus on valmisteilla ja toiminta on tarkoitus aloittaa helmikuun alussa 2020. Muiden kuntien osalta Ankkuritoimintaa on pyritty käynnistämään OTO-verkoston toimenpitein ja keskustelujen käyden. Sopimuksia ei ole kuitenkaan vielä tehty. Pääpoliisiasemalla Ankkuritoiminnalla on vakiintuneet toimintaprosessit. OTO-verkoston koordinaattori on kiertänyt kaikki poliisiasema läpi keskustellen OTO-verkoston vastuuhenkilöiden kanssa Ankkuritoiminnan toteuttamisesta kullakin alueella. Keskustelujen perusteella Ankkuritoiminnan suunnittelu asemilla on käynnistetty. Opetustoimi ei toistaiseksi ole mukana Sisä-Suomen poliisilaitoksen Ankkuritoiminnassa, mutta se otetaan mukaan erikseen silloin kun ankkuritehtävä sitä vaatii. Poliisilaitoksessa on järjestetty ryhmittäin koulutusta Ankkuritoiminnan esittelemiseksi ja ryhmille on kerrottu, miten ja missä asioissa Ankkuritoimijoihin tulee olla yhteydessä.

Poliisin toiminta lähiöissä ja harva-alueilla

Lähiöiden turvallisuuteen ja harvaan asuttujen alueiden turvallisuuteen vastataan päivittäisorganisaatiolla ja -toiminnalla. Erikseen huomiota vaativat ennalta estävän toiminnan tehtävät toteutetaan OTO-verkoston (oman toimen ohella -verkosto) kautta. Poliisin toiminnan tehostaminen harva-alueilla vaatii organisaation kokonaisuuden tarkastelua. Nykyisillä resursseilla on epärealistista ajatella, että esimerkiksi Sisä-Suomen poliisilaitoksen harvaan asutuilla alueilla tapahtuvaa toimintaa tehostettaisiin lisäämällä partiomääriä. Yhden partion lisääminen 24/7/365 valmiuteen vaatisi noin 14 htv:n lisäyksen laitoksen henkilöstömäärään. Lisäksi yhden partion lisääminen harva-alueelle ei varmista sitä, että poliisi olisi nopeasti paikalla, sillä partio voi olla kaukanakin tapahtumapaikasta. Harva-alueilla täytyy kuitenkin turvata poliisin palvelujen saatavuus. Tästä syystä Sisä-Suomen poliisilaitos on toteuttanut harva-alueilla niin sanottua yleispoliisimallia. Tässä yhden ryhmän tehtäviin kuuluvat kaikki ennalta estävän toiminnan tehtävät, hälytysilmoitukset

ja rikostutkinta. Tarkoituksena on varmistaa riittävä perustoimintavahvuus, ja lisäämällä koordinaatiota ja substanssitukea ennalta estävään toimintaan.

Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla, erityisesti yhteistyöllä vähemmistöjen kanssa

Jengiytymistä torjutaan, josta esimerkkinä voidaan mainita toiminta Jyväskylässä, joka liittyi yhden alueen koulun ja kaupunginosan huolta aiheuttavaan nuorten ryhmäytymisilmiöön. Ongelma ilmeni koulussa pahoinpitelyinä ja uhkailuina, siihen puututtiin poliisi-johtoisella viranomaisyhteistyöryhmällä, jossa olivat mukana Ankkuritoiminta ja opetus-toimi.

Naisiin kohdistuvan ja perhe- ja lähisuhdeväkivallan vähentäminen

Tampereella ja Jyväskylässä toteutetaan Marak-toimintaa, ja aloitteet Marak-toimintaan tulevat pääsääntöisesti sosiaalitoimen kautta. Vuonna 2020 on tarkoitus toteuttaa Tampereen MARAK ryhmässä suunniteltu, poliiseille suunnattu koulutus, jonka painopiste on MARAK toiminnan esittelyssä, lähisuhdeväkivallan tunnistamisessa ja ilmoitusvelvollisuuteen liittyvissä kysymyksissä. Koulutuksen tavoitteena on edesauttaa poliiseja tunnistamaan lähisuhdeväkivaltaa, ohjaamaan uhrit ja tekijät tuen piiriin, lisätä tietoa eri toimijoista sekä MARAK ryhmän yhteistyöstä eri toimijoiden kanssa. Sisä-Suomen poliisilaitos toteuttaa kaikkea ennalta estävään toimintaan liittyvää viranomaisyhteistyötä saman toimintamallin kautta. Tampereella ja Jyväskylässä on toimivat yhteydet paikallisiin sosiaali- ja terveystieteisiin ja riippumatta asian laadusta käsittelyprosessi on sama. Asianomistajien suojelutarvearviointien määriä, asiakasohjauksia auttaviin tahoihin ja lähisuhdeväkivaltarikosten sovitteluohjauksia tehdään kaikkien esitutkintaa suorittavien virkamiesten toimesta.

Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota, strateginen linjaus 3

Sisä-Suomen poliisilaitos on kehittänyt ennalta estävän toiminnan tehostamiseksi OTO-verkostoaan. Yhdenvertaisuuden toteuttamiseksi on oleellista, että ennalta estävän toiminnan tehtäviä suoritetaan alueilla paikallisten viranomaisten toimesta. Mikäli toimintavastuu on pelkästään päätoimisilla toimijoilla, on väistämätöntä, että aktiiviset pyytäjät saavat parempaa palvelua kuin hiljaisemmat sopeutujat. Tavoite on, että ennalta estävän toiminnan tehtävät tulevat suoritetuksi samalla tasolla ja samojen toimijoiden toimesta kuin muutkin poliisin tehtävät. Keskitetty ennalta estävän toiminnan koordinointi edistää hyviä väestösuhteita, koska pyytäjät saavat poliisilta viranomaisena tasalaatuisempia vastauksia. Koordinaattori varmistaa myös sen, että alueellisilla ennalta estävän toiminnan

toimijoilla on käytössään tasalaatuiset ja ajantasaiset esitysmateriaalit, jotka mukailevat poliisilaitoksen valittua strategista toimintalinjaa.

Varmistetaan tehokkaat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit, strateginen linjaus 4

Toimeenpanoa kuvattu joiltain osin edellä.

Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä, strateginen linjaus 5

Ei raportoitu toimeenpanosta.

Valtakunnallisten työmuotojen (Ankkuri, Marak, Paikallinen ongelmanratkaisu POR, Huolta aiheuttavat henkilöt HAH) käyttöönoton edistäminen

Koordinaatio - toteuttaja -malli on nykyresurssein tehokkain tapa toteuttaa ennalta estävää työtä. Päätoimisten ennalta estävän työn tekijöiden kasvattaminen siihen määrään, joka kattaisi koko poliisilaitoksen tarpeen, on nykyisen hallitusohjelman puitteissa mahdotonta. Jos resursseja kyetään kasvattamaan poliisilaitoksella muutamilla kymmenillä uusilla poliiseilla, tulisi suurin osa niistä sijoittaa perustoiminnan vahvistamiseen. Kun perustoiminta on kunnossa ja resursoitu, ennalta estävään työhön jää paremmin aikaa siellä, missä sitä tarvitaan.

5.12 Strategian toimeenpano poliisilaitoksilla, tilastoja

Ankkuritoiminta

Käytetyn työajan osalta ilmoitettu vain poliisin henkilöstön käyttämä työaika, ei muiden moniammatilliseen työhön osallistuvien viranomaisten työaika.

Ankkuritoiminta 2019, Helsingin poliisilaitos		
Ankkuriasiakkaiden määrä (tammi-marraskuu 2019)	Alle 18-vuotiaita, lkm 322	Yli 18-vuotiaita lkm 168
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	1 (Helsinki)	
Yhteistyökunnat, lkm	1	
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	päätoimista työtä, käytetään koko työaika	

Ankkuritoiminta 2019, Hämeen poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	1 697
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	4
Yhteistyökunnat, lkm	22
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	5 htv

Ankkuritoiminta 2019, Itä-Suomen poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Yhteistyökunnat, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	Ei toimitettu tilastotietoja

Ankkuritoiminta 2019, Itä-Uudenmaan poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Yhteistyökunnat, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	Ei toimitettu tilastotietoja

Ankkuritoiminta 2019, Kaakkois-Suomen poliisilaitos		
Ankkuriasiakkaiden määrä	213	Ankkuripuhutusten lkm, yhdessä puhutuksessa voi olla useampi nuori
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	3	
Yhteistyökunnat, lkm	15	Kunnat, joiden kanssa on tehty sopimukset
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	ks. yllä raportti	

Ankkuritoiminta 2018- 2019, Lapin poliisilaitos		
Ankkuriasiakkaiden määrä	2018: 44	2019: 189
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	3	
Yhteistyökunnat, lkm	3	
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	300 h	

Ankkuritoiminta 2019, Lounais-Suomen poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	1 200
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	5
Yhteistyökunnat, lkm	18
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	9 htv

Ankkuritoiminta 2019, Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Yhteistyökunnat, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	Ei toimitettu tilastotietoja

Ankkuritoiminta 2019, Oulun poliisilaitos		
Ankkuriasiakkaiden määrä	54	Ankkuripuhutteluja 31, puhuttelupäiviä 21
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	2	Kajaani ja Oulu, Oulussa Ankkurityyppistä toimintaa
Yhteistyökunnat, lkm	2	
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	n. 0,3-0,4 htv	

Ankkuritoiminta 2019, Pohjanmaan poliisilaitos	
Ankkuriasiakkaiden määrä	Seinäjoen Ankkurin tilastot valmistuvat vuoden 2020 alussa
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	3
Yhteistyökunnat, lkm	1
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	3 htv

Ankkuritoiminta 2019, Sisä-Suomen poliisilaitos		
Ankkuriasiakkaiden määrä	Ei toimitettu tilastotietoja	EET tehtäviä kaikkiaan 475 kpl
Ankkuritoiminnan toimipaikkoja, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja	
Yhteistyökunnat, lkm	Ei toimitettu tilastotietoja	
Ankkuritoimintaan käytetty työaika, h	Ei toimitettu tilastotietoja	

MARAK toimintaan osallistuminen

Poliisilaitos	Marak toimintaa on/ei	Asiakkaat, lkm	Asianomistajan suojelutarve, lkm	Ohjaus tukipalveluihin, lkm	Lähisuhdeväkivallan sovittelu, tapausten lkm
Helsingin poliisilaitos	Ei ²	0			
Hämeen poliisilaitos	On. Hämeenlinnassa ja Lahdessa	32	40	244	12
Itä-Suomen poliisilaitos					
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	On.				
Kaakkois-Suomen poliisilaitos	On	21	7 (tiedot vain Etelä-Karjalasta)	242 (tiedot vain Etelä-Karjalasta)	
Lapin poliisilaitos	On. Kemi-Torniossa.	16	2		n. 130
Lounais-Suomen poliisilaitos	On. Ainakin Turussa, Porissa, Raumalla ja Salossa.	Turku 15, Pori 5, muista ei tietoa			
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	Ei ³ .				
Oulun poliisilaitos	On. Oulussa ja Kajaanissa.	49			
Pohjanmaan poliisilaitos	On. Seinäjoki.				
Sisä-Suomen poliisilaitos	On. Tampere ja Jyväskylä.				

2 Marakin tavoitteet saavutetaan Helsingissä Ankkurin ja uhkaryhmän toiminnan kautta.

3 Käsitellään Ankkuritoiminnan yhteydessä.

EXIT asiakasmäärät 2019

Helsingin poliisilaitos	0
Hämeen poliisilaitos	3
Itä-Suomen poliisilaitos	0
Itä-Uudenmaan poliisilaitos	0
Kaakkois-Suomen poliisilaitos	1
Lapin poliisilaitos	0
Lounais-Suomen poliisilaitos	0
Länsi-Uudenmaan poliisilaitos	0
Oulun poliisilaitos	0 ⁴
Pohjanmaan poliisilaitos	0
Sisä-Suomen poliisilaitos	0

4 Vuonna 2018 poliisilaitos ohjasi asiakkaita RADINET-Exit palveluun mutta tämän toiminnan päättyttyä ei yhteyttä korvaavaan palveluun ole saatu.

6 Ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpano 2019: Keskusrikospoliisi ja Poliisiammattikorkeakoulu

6.1 Keskusrikospoliisi KRP

Keskusrikospoliisin ennalta estävän toiminnan yksikkö on sijoitettu Tiedusteluosaston tilannekeskuslinjalle. Keskusrikospoliisi on asettanut ennalta estävän toiminnan ohjasryhmän, jonka puheenjohtajana toimii tiedusteluosaston päällikkö. Kaikista kolmesta KRP:n osastosta on edustaja ohjasryhmässä. Yksikön toiminnot ovat pysyviä Keskusrikospoliisin toimintoja ja suurin osa henkilöstöstä on vakituaisessa virassa. Yksikön toiminnassa kiinnetään erityistä huomiota ennalta estämiseen ja erityisesti huolta- aiheuttavien henkilöiden (HAH) tunnistamiseen ja henkeen ja terveyteen liittyvien uhkien torjumiseen.

Tilannekeskuslinjan toisessa keskitytään mm. valtakunnallisten sarjamaisten rikosten estämiseen ja nopeaan puuttumiseen, jollaisia ovat esimerkiksi vanhuksiin kohdistuvat rikokset.

Ennalta estävän toiminnan yksikössä on vuoden 2019 aikana toteutettu projekti lapsen seksuaalisen hyväksikäytön torjumiseksi. Hyväksikäyttöä torjuvaan ryhmään palkattiin projektin rahoituksella kaksi työntekijää vuodelle 2019. Tiedon hallinnan tehostamisella, teknisen välineistön käyttöönotolla ja kansainvälisen yhteistyön avulla on toimintaa kyetty tehostamaan, ja tämä on edistänyt rikosten ennalta estämistä.

Keskusrikospoliisin ennalta estävän toiminnan yksikön uhkat- toiminnosta on osallistuttu aktiivisesti oppilaitosten turvallisuusverkosto työskentelyyn. Uhkat- toiminto on tehnyt useita uhka-arvioita, laatinut muistioita ja haastatellut kohdehenkilöitä muun muassa koulu-uhkauksiin liittyen. Ennalta estävän toiminnan Uhkat -toiminto on vuoden kuluessa järjestänyt yhteistyökokouksia HUS:n psykiatrian lääkäreiden ja psykologien kanssa. Niin ikään HUS:n oikeuspsykologisen osaamiskeskuksen kanssa on pidetty palaverieja operaatioihin ja niihin liittyvien henkilöiden tilanteiden arvioimiseksi yleisellä tasolla. EET on

yhdessä pääkaupunkiseudun poliisilaitosten kanssa järjestänyt useita yhteistyötapaamisia liittyen väkivallanteon riskin arvioimiseen ja mahdollisten koordinoimiseksi.

Ennalta estävän toiminnan yksikön Uhkat -toiminto on kouluttanut useita poliisiyksiköitä vuoden 2019 kuluessa uhka-arviotyökalun käyttöön. Uhka-arvio työkalua kehitetään jatkuvasti, ja kehittämisen tueksi kootaan kokemuksia kansainvälisistä tutkimuksista ja kokemuksista. Sopimukseen perustuva yhteistyö HUS: kanssa luo mahdollisuuden psykologin asiantuntemuksensa käyttöön erityisissä uhkatilanteiden käsittelyissä.

6.2 Poliisiammattikorkeakoulu POLAMK

Poliisiammattikorkeakoulu tukee osaltaan poliisin yksiköitä poliisin ennalta estävän työn strategian toimeenpanossa sekä edistää poliisin ennalta estävän toiminnan valtakunnallisen ohjausryhmän toimintaa seuraavilla toimenpiteillä.

1. Ennalta estävä toiminta on rakennettu AMK-opetusohjelman sisältöihin.
2. Ennalta estävää toimintaa käsitellään yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta sekä AMK, AP-EOP että ylempi AMK-opetusohjelmissa. Opetus kohdentuu niihin osajaksoihin, joissa käsitellään poliisin strategista johtamista ja tietojohdoista poliisitoimintaa.
3. Polamk:ssa rakennetaan yhteistyössä TKI-yksikön kanssa niitä palveluita, joissa voitaisiin ohjata opinnäytetöitä ennalta estävän toiminnan aiheisiin.
4. Polamk:n edustaja on osallistunut aktiivisesti osallistunut poliisi valtakunnallisen ennalta estävän toiminnan ohjausryhmän kokouksiin.

7 Johtopäätökset, kehittämistarpeet ja -ehdotukset

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategian toimeenpano on asetettu tavoitteeksi sisäministeriön ja Poliisihallituksen välisessä tulossopimuksessa. Haasteista huolimatta poliisin ennalta estävä toiminta on kehittynyt ja kehittyä edelleen. Vielä 2000-luvun alussa poliisin ennalta estävä toiminta oli yksi poliisitoiminnan avainprosessi, jota ohjattiin ja jonka tuloksia seurattiin samalla tavalla kuin muutakin poliisitoimintaa. Sen jälkeen ennalta estävän toiminnan asema muuttui ohjaus- ja seurantajärjestelmässä. Se ei enää ollut avainprosessi, sitä ei enää ohjattu eikä sen tuloksia enää seurattu järjestelmällisesti siten kuin aiemmin. Nyt tavoitteeksi on asetettu, että ennalta estävä toiminta olisi jatkossa samassa asemassa kuin muutkin poliisin lakisääteiset tehtäväkokonaisuudet.

Vuoden 2019 toimeenpanoraportin perusteella on tehty seuraavat johtopäätökset ja kehittämisehdotukset:

1. Sisäministeriön poliisiosaston, Poliisihallituksen ja poliisilaitosten yhteistyötä tulisi lisätä niin, että yhteinen ymmärrys toiminnasta ja sen tavoitteista lisääntyisi. Yhteistyön ja yhteisen keskustelun keinoin tulisi esimerkiksi määritellä nykyistä tarkemmin, mitä tavoitteilla tarkoitetaan. Esimerkkinä yhteisen ymmärryksen puutteesta on strategian linjaus toiminnasta vähemmistöjen kanssa, joka on ymmärretty varsin eri tavalla eri poliisilaitoksilla. Yhteistyötä ei tulisi nähdä hierarkkisena toimivaltakysymyksenä vaan kehittämistyönä, johon osallistuvat kaikki ennalta estävään työhön organisaation eri tasoilla osallistuvat samalla puheoikeudella. Poliisin valtakunnallinen ennalta estävän toiminnan ohjausryhmä voisi olla keskeinen paikka vuorovaikutuksen ja yhteistyön parantamiselle.

2. Tietopohjaa tulisi parantaa. Tulosten seurannan ja raportoinnin tulisi olla yhdenmukaisempaa, jotta se mahdollistaisi tulosten luotettavamman arvioinnin ja analysoinnin. Tämä edellyttää Poliisihallinnon vahvempaa ohjausotetta poliisilaitosten suuntaan. Poliisihallituksen tulisi antaa tarkemmat ohjeet poliisilaitoksille tulosten seurantaan ja raportointia varten sekä esittää suunnitelma seurannan kehittämiseksi.
3. Analyysitoimintaa tulisi hyödyntää ja tietoon perustuvaa toimintaa vahvistaa. Ennalta estävän toiminnan tavoitteena on analyysiin ja tietoon perustuva toiminta, joka palvelisi sekä yhteiskuntaa laajemmin että lisäksi asukkaiden turvallisuutta. Tavoite näyttäisi toteutuvan varsin harvoilla poliisilaitoksilla. Poliisihallituksen analyysitoimintaa ei hyödynnetä toimeenpanosuunnitelman laadinnassa eikä tulosten arvioinnissa. Jälkimmäinen johtunee siitä, että erot poliisilaitosten välillä suuria, tietoa on vähän ja se on hajanaisesti esitetty, ja analyysin tekeminen on hankalaa. Olisi tärkeää, että Poliisihallitus lisäisi analyysitoiminnan hyödyntämistä tavoitteiden asettamisessa ja tulosten arvioinnissa.
4. Hyviä käytäntöjä tulisi jakaa tehokkaammin. Poliisilaitokset ovat kehittäneet hyviä ja toimivia käytäntöjä ennalta estävään toimintaan, mutta näitä ei jaeta systemaattisesti poliisilaitosten välillä. Esteenä näyttäisi olevan poliisilaitosten itsenäinen asema ja vahva identiteetti, jonka mukaisesti koetaan tärkeänä itsenäisesti kehittää omia toimintatapoja. Poliisilaitosten koossa ja toimintaympäristöissä oli vielä muutama vuosikymmen sitten suuria eroja. Nämä erot ovat kuitenkin vähentyneet, ja koko valtakunnan alueella on samoja haasteita liittyen rikollisuuteen, turvallisuuteen ja turvallisuuden tunteeseen. Siksi systemaattinen hyvien käytäntöjen jakaminen poliisilaitosten välillä hyödyttäisi kaikkia ja edistäisi myös resurssien tehokkaampaa käyttöä. Myös osaaminen kehittyisi. Hyviä käytäntöjä voidaan jakaa seminaareissa ja poliisiin valtakunnallisen ennalta estävän toiminnan ryhmän kokouksissa. Olisi tärkeää dokumentoida hyviä käytäntöjä.
5. Poliisilaitosten sisäisiä prosesseja ja menettelyjä tulisi kehittää seurannassa ja raportoinnissa. Poliisilaitosten toimittamista raporteista käy ilmi, että monet raportit oli laadittu ennalta estävää työtä tekevien toimesta eikä niitä aina ole käsitelty laajemmin esimerkiksi esimiesten kanssa. Ennalta estävän toiminnan kehittämisen kannalta olisi tärkeää, että siihen liittyvistä kehittämistarpeista, haasteista ja tuloksista käydään keskustelua myös johdon ja esimiesten kanssa säännöllisesti ja erityisesti raportin laatimisen yhteydessä. Poliisin ennalta estävän toiminnan strategian tavoitteena on, että työn tuloksista kerrotaan laajasti myös poliisihallinnon ulkopuolella. Tästä syystä on tärkeää, että toiminnasta ja tuloksista vastuussa poliisilaitoksilla olevat ovat tietoisia tuloksista, joista raportoidaan.

Liite 1

Sanasto

Ankkuritoiminta

Ankkuritoiminta kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisessa ryhmässä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta, terveys- toimesta ja nuorisotoimesta. Tiimi tapaa nuoren ja hänen perheensä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta nuorta voidaan tukea ja tarvittaessa ohjata avun tai tuen piiriin. Ankkuritoimintaa on kaikkien poliisilaitosten alueella. Ankkuritoimintaa ohjaa Ankkuritoiminnan käsikirja, sisäministeriön julkaisuja 16/2019.

ELS Hätäkeskustietojärjestelmä

Ennalta estävä toiminta EET

Poliisin ennalta estävällä työllä tarkoitetaan suunnitelmallisia ja johdettuja toimia, joilla estetään rikoksia, turvallisuutta heikentäviä häiriöitä ja muita ihmisten turvallisuuden ja turvallisuuden tunteeseen vaikuttavia ei-toivottuja tapahtumia. Poliisi toimii ratkaisulähtöisesti yhteistyössä eri viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa. Ennalta estävä toiminta on tietojohdoista ja sen toteutumisesta ja tuloksista raportoidaan säännöllisesti viranomaisille, yhteistyökumppaneille ja asukkaille. (Poliisin ennalta estävän työn strategia ENSKA 2019-2023, s. 15)

HAH

Huolta aiheuttavalla henkilöllä tarkoitetaan yksilöä, jonka käyttäytymisen tai elämäntilanteen suhteen on herännyt erityinen huoli, joka vaatii lisäselvityksiä. Huolta aiheuttavan henkilön auttamiseksi ja tilanteen hallintaan ottamiseksi tarvitaan usein eri viranomaisten yhdessä tekemiä, rikoksia ennalta estäviä toimenpiteitä paikallisella tasolla.

HTV Henkilötyövuosi.

KRP Keskusrikospoliisi

Lähipoliisitoiminta

Lähipoliisitoiminta on näkyvää poliisitoimintaa, jonka tavoitteena on, että poliisi on osa paikallista yhteisöä, poliisi tunnetaan ja häneen luotetaan. Lähipoliisitoiminta ylläpitää vuorovaikutusta paikallisyhteisöjen kanssa ja lisää poliisin tietoa siitä, mitä ympäristössä tapahtuu. Lähipoliisitoimintaa on kehitetty vuosikymmenten ajan eri maissa. Suomessa lähipoliisitoiminnasta käytetään joskus myös käsitteitä aluepoliisi, korttelipoliisi, kyläpoliisi jne.

MARAK

Marak- moniammatillinen riskinarviointi on menetelmä tai työkalu, jolla tunnustetaan uusiutuvan parisuhdeväkivallan uhreja ja parannetaan heidän turvallisuuttaan. Jos väkivallan uusiutumisen riski on korkea, laaditaan moniammatillisessa työryhmässä väkivallan uhrille tai uhan alla elävälle henkilölle turvasuunnitelma ja tätä kautta parannetaan hänen turvallisuuttaan. Suunnitelma sisältää erilaisia toimenpiteitä, joita työhön osallistuvat toteuttavat osana perustyötään.

PATJA Poliisiasian tietojärjestelmä

POHA Poliisihallitus

POKE Poliisin kenttäjärjestelmä (tietojärjestelmä)

Polamk Poliisiammattikorkeakoulu

POR

Paikallinen ongelmanratkaisu (POR) on työmuoto, jossa poliisi ratkaisee turvallisuusongelmia paikallisesti yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminta voi kohdistua hyvinkin pienelle alueelle (esimerkiksi kauppakeskus tai muu vastaava alue, johon ihmisiä kokoontuu), ja ongelma ratkaistaan yhdessä suunnitelluin räätälöidyin toimenpitein. Poliisi tarvitsee paikallista ongelmanratkaisua varten toimivat pysyvät yhteistyöverkostot ja kommunikaatiokanavat, joiden kautta se saa tietoa kehittyvässä olevasta ongelmasta riittävän varhain.

RIKU Rikosuhripäivystys, järjestö, joka tukee rikoksen uhria palveluja tarjoten.

Liite 2

Poliisin ennalta estävän toiminnan strategia, tiivistelmä

ENNALTA ESTÄVÄN TOIMINNAN STRATEGIA 2019-2023				
Strategiset linjaukset				
1. Vahvistetaan eri väestöryhmien turvallisuutta ja turvallisuuden tunnetta ennalta estävällä toiminnalla	2. Ennalta estetään väkivaltaa	3. Edistetään hyviä väestösuhteita, yhdenvertaisuuden toteutumista ja torjutaan polarisaatiota	4. Varmistetaan toimivat ja tarkoituksenmukaiset ennalta estävää työtä tukevat yhteistyörakenteet ja -prosessit	5. Lisätään teknologian ja innovaatioiden hyödyntämistä ennalta estävässä työssä
TAVOITTEET				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rikosten ja turvallisuutta heikentävien häiriöiden aiheuttamat taloudelliset ja inhimilliset kustannukset ihmisille ja yhteiskunnalle vähenevät. 2. Ihmisten turvallisuus ja turvallisuuden tunne säilyy ja vahvistuu. 3. Ihmisten luottamus poliisiin säilyy ja vahvistuu väestöryhmien, vähemmistöjen ja eri ikäryhmien sekä maan eri alueiden erilaiset tarpeet 4. Poliisin ennalta estävä toiminta tukee poliisin muita toimintoja erityisosaamisella ja huolehtimalla siitä, että ennalta estävän toiminnan yhteistyöverkostot ovat hyödynnettävissä myös poliisitoiminnassa 				
ENNALTA ESTÄVÄN TOIMINNAN VALTAKUNNALLISET TYÖMUODOT:				
<ol style="list-style-type: none"> 1. Lähipoliisitoiminta 2. Moniammatilliset työmuodot (Ankkuri, Marak) 3. Paikallinen ongelmanratkaisu POR 4. Huolta aiheuttavat henkilöt HAH 				
VAIKUTTAVUUS: Suomi on maailman turvallisin maa –kaikille maassa asuville				

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Sisäministeriö PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Inrikesministeriet PB 26, 00023 Statsrådet

www.intermin.fi